

KERKRADE VAN EN VOOR DE BURGERS

Het Verkiezingsprogramma van SP Kerkrade Gemeenteraadsverkiezingen 2022

Voor het opstellen van dit verkiezingsprogramma heeft SP Kerkrade alle inwoners van Kerkrade opgeroepen om een bijdrage te leveren. We zijn blij met de reacties. Waar dat mogelijk was hebben we al deze bijdragen, wellicht in enigszins gewijzigde vorm, verwerkt in ons verkiezingsprogramma.

We willen iedereen danken die op welke wijze dan ook een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van ons verkiezingsprogramma.

Mocht u vragen of opmerkingen hebben over dit verkiezingsprogramma stuur dan een mail naar: spkerkradeverkiezingen@gmail.com of neem contact op met de voorzitter Jos Piefer telefoon 06 11500946

Is SP Kerkrade een lokale partij?

SP Kerkrade is een lokale partij, maar we zijn verbonden met en krijgen steun van de landelijke Socialistische Partij.

Het bestuur en de leden van SP Kerkrade zijn allemaal woonachtig in Kerkrade. SP Kerkrade staat midden in de Kerkraadse samenleving, de stad waar wij wonen en leven want Kerkrade is ons thuis. Daarom horen wij de signalen van de inwoners van Kerkrade en kijken wij goed naar de belangen van alle burgers. Daar zetten wij ons voor in.

Veel beslissingen die gevolgen hebben voor de inwoners van Kerkrade worden echter ergens anders genomen, in de provincie maar zeker ook in Den Haag. Omdat SP Kerkrade korte lijnen heeft naar zowel de Provincie Limburg als ook naar Den Haag kunnen wij ook daar invloed uitoefenen onder andere door deel te nemen aan landelijke acties, die ook voor de inwoners van Kerkrade van groot belang zijn, zoals de strijd tegen de toeslagen affaire door de strijdbaarste politica van de SP: Renske Leijten en acties waarin we strijden voor betaalbare woningen en het bevroeren van de huren.

SP'ers zijn idealisten en dragen hun raadsvergoeding af.

Vraag: Verdient dat nou nog wat om gemeenteraadslid te zijn?

Wist u dat onze raadsleden hun vergoeding voor de raadswerkzaamheden, zo'n 1100 euro per maand, volledig afdragen aan de SP? Mede daardoor is de SP niet afhankelijk van giften van partijen die daarvoor vaak "iets" terug willen. SP'ers stellen het belang van de burgers voorop en zitten dus nooit in de gemeenteraad omdat het 'lekker verdient'. Van de raadsvergoeding worden acties en materialen bekostigd.

Voorwoord door Lijsttrekker Marianne Laumann

De leden hebben mij het vertrouwen gegeven om de lijst te mogen aanvoeren. Ik ben dankbaar voor het in mij gestelde vertrouwen. Er is nog veel te doen in Kerkrade, zeker op sociaal gebied. Tot nu toe komt daar weinig van terecht. In Kerkrade is sprake van een erg laag gemiddeld gezinsinkomen. Kerkrade bungelt al tientallen jaren bij de landelijke top 10 van een laag gemiddeld gezinsinkomen. Dat is ons grootste probleem, dat aan de basis ligt van veel andere problemen. Dat moet dringend en met voorrang worden aangepakt. De noodzaak kan ik het beste uitleggen aan de hand van een citaat van Keith Payne, die onderzoek deed naar het feit dat inkomensongelijkheid een diepe psychologische impact heeft op onze beslissingen, gemoedstoestand en gezondheid.

Een citaat van Keith Payne uit zijn onderzoek: “Mensen kijken naar degenen om hen heen om hun welvaart te bepalen. Hoewel een westerling met een koelkast en een smartphone rijk zou zijn in een derdewereldland, kan hij in zijn eigen context alsnog armoede ervaren, met alle gevolgen van dien.

Ongelijkheid in onze eigen sociale omgeving verdeelt ons niet alleen financieel, maar heeft ook ingrijpende gevolgen voor de manier waarop wij denken, hoe we reageren op stress, hoe ons immuunsysteem functioneert en hoe we denken over morele kwesties als rechtvaardigheid en eerlijkheid.

Ongelijkheid creëert sociale problemen, zoals een lagere gemiddelde levensverwachting, ernstige gezondheidsproblemen, psychische aandoeningen en criminaliteit.” Einde Citaat.

Als dit allemaal wetenschappelijk is aangetoond, waarom doen we er dan, zeker in Kerkrade, zo weinig aan? SP Kerkrade streeft naar een meer rechtvaardige verdeling van de welvaart en het verminderen van de grote ongelijkheid waardoor rijken steeds rijker worden en armen steeds armer. Ons verkiezingsprogramma levert daaraan een bijdrage, maar daarnaast treft u vele zaken aan die Kerkrade beter zullen maken.

Daarnaast hebben we in het verkiezingsprogramma veel voorstellen om de situatie voor de mensen in Kerkrade te verbeteren. Wij kunnen veel willen, maar om dit te kunnen realiseren hebben we uw stem nodig. Hoe groter de SP hoe meer we onze plannen kunnen realiseren.

Wij SP'ers in Kerkrade zetten ons vele uren per week in voor onze inwoners. Het zou fijn als inwoners dit waarderen en massaal op de SP stemmen. Zeker de mensen die nu niet meer stemmen. Als u niet stemt weet u zeker dat er niets zal er veranderen.

Veel mensen zijn murw geslagen en hebben het vertrouwen in de politiek verloren. Helaas zien we in Kerkrade ook veel mensen die teleurgesteld zijn en niet meer gaan stemmen. Toch hebben net deze mensen veel kritiek en vaak terecht. Maar alleen maar mopperen helpt niet. SP stemmen wel.

Wilt u verandering in Kerkrade stem dan SP.
Daarom roep ik iedereen op om ons te steunen.

GA STEMMEN EN STEM SP.

Marianne Laumann
Lijsttrekker SP Kerkrade.

Inhoudsopgave

Is SP Kerkrade een lokale partij?	2
SP'ers zijn idealisten en dragen hun raadsvergoeding af.	2
Voorwoord door Lijstrekker Marianne Laumann	3
Uw strijd is onze strijd!.....	8
Onze 10 speerpunten samengevat	10
<i>De tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten moet weer worden uitbetaald.</i>	<i>10</i>
<i>Middelbaar onderwijs terug in Kerkrade.</i>	<i>10</i>
<i>Iedereen heeft recht op een betaalbaar en leefbaar huis.</i>	<i>10</i>
<i>Meer aandacht voor duurzaamheid (Klimaatverandering).</i>	<i>10</i>
<i>Burgers meer betrekken bij het beleid.</i>	<i>11</i>
<i>Hondenbelasting schaffen we af.</i>	<i>11</i>
<i>Iedereen moet gebruik kunnen maken van de sportvoorzieningen.</i>	<i>11</i>
<i>Financiële positie gemeente moet worden verbeterd.</i>	<i>11</i>
<i>Veiligheid</i>	<i>11</i>
<i>Voorzieningen moeten op peil blijven, a-sociale raadsbesluiten moet worden teruggedraaid.</i>	<i>12</i>
VERKIEZINGSPROGRAMMA IN DETAIL	13
<i>Global Goals, wat moet ik me daar bij voorstellen?</i>	<i>13</i>
<i>Besef van verantwoordelijkheid voor 'lokaal én verder weg' en voor 'nu én later'</i>	<i>14</i>
BESTUUR EN ONDERSTEUNING	15
<i>Meer zeggenschap voor burgers: Lokaal bindend referendum</i>	<i>15</i>
<i>Stimuleer burgerinitiatieven</i>	<i>15</i>
<i>Ook inwoners van Kerkrade moeten gebruik kunnen maken van de diensten van Nationale Ombudsman. ...</i>	<i>16</i>
<i>Versterken positie adviesraden en belangengroeperingen</i>	<i>16</i>
<i>Klachten van burgers serieus nemen.....</i>	<i>16</i>
<i>Meer Zeggenschap voor de Raad: Inperken macht van wethouders.....</i>	<i>17</i>
<i>Laat zien wat je doet: Transparante politiek</i>	<i>17</i>
<i>Veranderen bestuurscultuur.</i>	<i>18</i>
<i>Bevorderen begrijpelijk taalgebruik en geen reclamepraatjes.....</i>	<i>18</i>
<i>Versterken Positie Regionale Media</i>	<i>19</i>
<i>Versterken financiële positie gemeente</i>	<i>19</i>
WIJKEN EN LEEFBAARHEID EN VEILIGHEID	20
<i>Handhaving nieuwe alcoholwet.....</i>	<i>20</i>
<i>Betere bereikbaarheid van het sociale wijkteam.....</i>	<i>20</i>
<i>Aanpak van jeugd criminaliteit en overlast. [hier moet nieuwe tekst komen].....</i>	<i>21</i>
<i>Meer activiteiten voor de jeugd</i>	<i>21</i>

<i>Gesubsidieerde gemeenschapshuizen</i>	21
<i>Meer aandacht voor onderhoud en groenvoorzieningen</i>	21
Openbaar vervoer en wegen	22
<i>Parkeerproblemen in kaart brengen</i>	22
<i>Verbreden en verbeteren fietspaden</i>	22
<i>Onderzoek gevolgen voor mens en milieu Buitenring</i>	22
<i>Goed en betaalbaar Openbaar Vervoer</i>	23
WERK EN ECONOMIE	24
<i>Banen creeren</i>	24
<i>Extra Stimuleren banen voor arbeidsgehandicapten</i>	25
<i>Voorlopig geen een lastenverzwaring voor het MKB</i>	25
<i>Ondersteuning Horeca</i>	25
<i>Toerisme bevorderen</i>	26
ONDERWIJS	27
<i>Meer beweging in het Basisonderwijs</i>	27
<i>Onderzoek aanpak laaggeletterdheid</i>	27
<i>Invoering van de voorschool</i>	28
SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	29
<i>Voldoende voorzieningen in de wijk</i>	30
<i>Voldoende groen, sport- en speelmogelijkheden</i>	30
<i>Verlagen gemeentelijke bijdrage commerciële evenementen</i>	30
<i>De BVO Roda moet de reële huur gaan betalen</i>	30
<i>Sportpark Kaalheide</i>	31
<i>Geen golfbaan op Rolduc</i>	31
<i>Aanwijzen gemeentelijke monumenten</i>	31
<i>Behoud van het Dialect</i>	31
<i>Hondenbeleid en afschaffen hondenbelasting:</i>	32
SOCIAAL BELEID	33
<i>Zorgbeleid</i>	34
<i>Verminder bureaucratie, vertrouw de professionals</i>	34
<i>We oormerken onze zorggelden</i>	35
<i>Elke kind krijgt de zorg die het nodig heeft</i>	35
<i>De SP Zorgbuurthuizen realiseren</i>	36
<i>We gaan Huizen van Recht realiseren</i>	36
<i>Tegemoetkoming voor hoge zorgkosten</i>	37
ARMOEDEBELEID	38

<i>Oormerken van de gelden voor het sociale domein.....</i>	38
<i>Er wordt maximaal ingezet op armoedebeleid.....</i>	38
<i>Voedselbanken: ze zijn helaas nodig.....</i>	38
<i>Uitbreiding van het kindpakket voor kinderen in armoede.....</i>	39
<i>De gemeente wordt regievoerder in de schuldhulpverlening.....</i>	39
<i>De SP streeft naar een senioren vriendelijke gemeente.....</i>	40
<i>Uitkeringenbeleid.....</i>	40
MILIEU EN DUURZAAMHEID.....	41
<i>Ondersteuning Asbestsanering.....</i>	42
<i>Gedupeerden Mijn(water)schade moeten worden gecompenseerd.....</i>	43
WONEN.....	44
<i>Betaalbare woningen.....</i>	44
<i>Verlagen woonlasten.....</i>	45
<i>Inspraak inwoners.....</i>	45
Bijlage: Global Goals.....	46

Uw strijd is onze strijd!

SP Kerkrade wil samen met de mensen politiek bedrijven of anders gezegd hun belangen behartigen, maar daarbij hebben we wel uw hulp nodig!

Het gedraai van rechtse politici als Rutte en Hoekstra, de toeslagenaffaire, het mondkapjesschandaal en voor velen hoort daar ook het gevoerde coronabeleid bij, hebben het vertrouwen in de politiek geschaad. Dat merken we ook in de gemeente. Veel mensen lijken murw geslagen en geloven niet meer dat het zin heeft om een politicus, een wethouder of een raadslid te benaderen om hun wensen en verlangens kenbaar te maken. Renske Leijten (SP) en Pieter Omtzigt (CDA) en Farid Azarkan (Denk) hebben gelukkig laten zien dat het wel degelijk de moeite loont politici of raadsleden te benaderen zodat deze samen met burgers kunnen vechten tegen onrechtvaardige (uitvoering van) wetten.

Niet alleen landelijk maar ook in de gemeente Kerkrade heeft iedereen het koud gekregen van dit meer dan 25 jaar durende kille en asociale beleid. De ongelijkheid tussen arm en rijk, tussen hoog opgeleid en laag opgeleid, tussen eigenhuisbezitters en huurders, zij met een vaste baan en de flexwerkers, op alle niveaus worden de gevolgen van de darwinistische politiek van ikke, ikke, ikke en de rest kan stikken, schrijnend duidelijk.

Helaas moeten we constateren dat ook in Kerkrade de gure wind van het neoliberalisme hard heeft gewaaid. Het eerste dat deze coalitie (Burgerbelangen, PvdA, CDA en VVD) deed na het vaststellen van het collegeprogramma, was het afschaffen van de tegemoetkoming voor de chronisch zieken. Niets anders dan een daad van diefstal, want het rijk heeft deze gelden voor de chronisch zieken beschikbaar gesteld (en niet om er bijvoorbeeld de vloer van het zwembad v.h. Centercourt mee te financieren). De SP heeft vier jaar lang consequent en bij elke gelegenheid die zich voordeed deze diefstal ter sprake gebracht.

We hebben actie gevoerd om tegen het megalomane Center Court te stemmen en ons ingespannen voor het vrij maken van extra gelden om de gezondheid van de mensen te bevorderen en voortdurend te hameren op het feit dat Kerkrade niet van de bestuurders, niet van de ambtenaren, niet van de raadsleden en wethouders, maar van de burgers is. We moeten niet vragen wat willen wij als gemeente, maar wat willen de burgers?

De SP is een partij die politiek niet alleen *voor* de mensen wil bedrijven, maar vooral *met* de mensen. Mensen moeten zo veel mogelijk invloed kunnen uitoefenen op hun eigen woon-, werk- en leefomgeving. De SP wil ervoor zorgen dat alle burgers tot hun recht komen. Dat wil zeggen dat de gemeente de voorwaarden moet creëren om dit mogelijk te maken, zoals goede inspraak, voldoende bestaansmiddelen en toegang tot publieke voorzieningen.

Wat is onze visie?

De SP heeft een visie ontwikkeld, deze draagt de titel: *HEEL DE MENS*.
Die kunt u vinden via: <https://www.sp.nl/programmas/1999/heel-mens>

Samengevat: We spannen ons in voor een betrokken, open en vrije samenleving waarin solidariteit voorop staat. Vooruitgang begint bij het bestrijden van achterstand. We kiezen voor schone energie en een gezond milieu voor mens en dier. De SP toetst elke politiek besluit, niet alleen landelijk maar ook lokaal aan de volgende drie uitgangspunten:

RESPECTEERT HET BESLUIT DE MENSELIJKE WAARDIGHEID?
BEVORDERT HET BESLUIT DE GELIJKWAARDIGHEID?
STIMULEERT HET BESLUIT DE SOLIDARITEIT TUSSEN MENSEN?

De komende jaren willen we vooral strijden voor:

Een samenleving waar de mens en niet het geld centraal staat

We knokken voor betaalbare woningen, beter onderhoud en goede voorzieningen. Woningcorporaties zijn eigendom van de huurders. Ze zijn georganiseerd op buurtniveau, en werken samen ten behoeve van nieuwbouw, renovatie en onderhoud.

Een eerlijke verdeling van groei en welvaart

We willen armoede uitbannen. We staan voor eerlijk werk voor een fatsoenlijk salaris. We ondersteunen het midden- en kleinbedrijf en zorgen dat grote bedrijven belasting betalen. Het minimumloon wordt verhoogd, zodat er geen werkende armen meer zijn. Wie werkloos of arbeidsongeschikt wordt krijgt de steun die nodig is.

Goede zorg, hulp en kansen voor wie dat nodig heeft

We laten niemand achter. Goede zorg is persoonlijk, kleinschalig en voor iedereen beschikbaar. De SP wil het eigen risico afschaffen en een Nationaal ZorgFonds invoeren.

Toegankelijk onderwijs voor iedereen

Een school is geen toets fabriek. We werken aan kleinere klassen en gemengde scholen. We gaan extra investeren in het onderwijs. En zorgen dat het beschikbare geld ook terecht komt in de klas.

Internationale solidariteit

Een betere wereldwijde verdeling van de welvaart bevordert de kansen op geluk voor iedereen. Het Nederlandse buitenlandse beleid moet gericht zijn op samenwerking tot wederzijds voordeel en op bescherming en versterking van de mensenrechten. We staan voor Europese samenwerking tussen landen; een ondemocratische Europese Superstaat wijzen we af.

Onze 10 speerpunten samengevat

(De uitwerking van deze speerpunten kunt u verderop in ons verkiezingsprogramma vinden):

De tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten moet weer worden uitbetaald.

Een van de eerste beslissingen van de coalitiepartijen in Kerkrade: Burgerbelangen, PvdA, CDA en VVD, was het afschaffen van de tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten. De SP heeft zich hier altijd tegen verzet. In andere gemeenten om ons heen krijgen de chronisch zieken dit geld wel, chronische zieken in Kerkrade hebben recht op dit geld. SP Kerkrade noemt deze door wethouder Jongen (PvdA) ingevoerde maatregel een schande voor Kerkrade.

Middelbaar onderwijs terug in Kerkrade.

Doordat er alleen lager middelbaar onderwijs (VMBO) is in Kerkrade bestaat het gevaar dat kinderen sneller kiezen voor het VMBO, terwijl ze een hoger niveau aankunnen. Voor velen is de drempel naar onderwijs in Heerlen en Landgraaf te hoog. De gemeente moet zich daarom blijven inzetten om de oprichting van het Martin Buber college te realiseren. De vrijstaande leslokalen in Rolduc kunnen mogelijk als locatie dienen.

Iedereen heeft recht op een betaalbaar en leefbaar huis.

De laatste jaren zijn er in Kerkrade meer huizen gesloopt dan er nieuw gebouwd zijn en dat terwijl er een lange wachttijd voor betaalbare huurwoningen zijn. SP Kerkrade wil dat er meer betaalbare woningen beschikbaar komen. Bovendien laat de kwaliteit van veel huurwoningen te wensen over. Er is sprake van slecht onderhoud, gebrekkige isolatie en vocht- en schimmelproblemen en dat is met name voor kinderen ongezond. Je betaalt je scheel aan huur, maar waarvoor eigenlijk?

Meer aandacht voor duurzaamheid (Klimaatverandering).

De wateroverlast moet structureel worden aangepakt.

Al tientallen jaren hebben delen van Kerkrade bij heftig regen wateroverlast. De komende jaren zullen hevige regenbuien alleen maar toenemen. Er moeten structurele oplossingen komen om de wateroverlast zoveel mogelijk te beperken. Bij landelijke onderzoeken bungelt Kerkrade bijna onderaan op het gebied van duurzaamheid. Dat willen we veranderen.

Burgers meer betrekken bij het beleid.

Het woord is aan de burger: Niet het college en de burgemeester bepalen waar het geld naar toe gaat, maar de raad! De burgers moeten worden uitgedaagd om mee te praten over zaken die hen zelf aangaan. Er komen buurtambtenaren om het contact tussen de buurten en de gemeente te verbeteren. Er komt een budget bij de gemeente om initiatieven van buurtbewoners voor hun wijk te ondersteunen. Ons verkiezingsprogramma heet dit keer niets voor niets: Van en voor Kerkrade. Wij gaan ons inspannen om de invloed van inwoners op het beleid te vergroten.

Hondenbelasting schaffen we af.

We willen aansluiten bij de landelijke trend en de hondenbelasting afschaffen. We heffen toch ook geen belasting op katten, paarden en parkieten. Waarom dan wel op honden? Tevens moet er worden nagedacht over een hondenbeleid in Kerkrade.

Iedereen moet gebruik kunnen maken van de sportvoorzieningen ...

... waaronder VIE.

De SP vindt dat er te veel geld in VIE is geïnvesteerd (meer dan €40 miljoen!). Een zwemkaartje of sportabonnement dreigt nu zo duur te worden dat veel mensen zich dit niet kunnen veroorloven. We kunnen de bouw niet meer tegengaan maar we zullen blijven eisen dat de mensen met een inkomen tot 150% van het minimum inkomen een sportabonnement krijgen voor het VIE of andere sportclubs.

Financiële positie gemeente moet worden verbeterd.

Kerkrade heeft de laatste jaren tientallen miljoenen uitgegeven aan centrum (€50 miljoen) en Vie (€42 miljoen). De lasten voor burgers zijn daarvoor extra verhoogd, maar de bodem van de schatkist is in zicht. We stoppen met geld steken in dure gebouwen, nu zijn de mensen aan de beurt. Want alleen gezonde en tevreden mensen kunnen een stad laten bloeien.

Veiligheid

Iedereen in Kerkrade moet zich in zijn huis en op straat veilig voelen en over straat durven. Daarin heeft de gemeente een belangrijke rol, die moet echter nog beter worden ingevuld. De SP zet in op straatcoaches en het bevorderen van de saamhorigheid in de wijk.

Vorzieningen moeten op peil blijven, a-sociale raadsbesluiten moet worden teruggedraaid.

In bijna alle gemeenten legt de gemeente (onder andere uit de grote OZB opbrengsten) geld bij voor sociale voorzieningen. In Kerkrade heeft de coalitie (Burgerbelangen, PvdA, CDA en VVD) besloten niet meer aan sociale voorzieningen uit te geven, dan men van het rijk krijgt, Elke bezuiniging van rijk wordt zodoende direct verhaald op de inwoners terwijl de gemeente zichzelf bovendien gelden toe-eigent die bestemd zijn voor de burgers, zoals de tegemoetkoming chronisch zieken. SP wil dat de asociale besluiten worden teruggedraaid. Zeker in een gemeente als Kerkrade waar het gemiddelde gezinsinkomen tot de allerlaagste van heel Nederland behoort zijn goede sociale voorzieningen een noodzakelijkheid.

VERKIEZINGSPROGRAMMA IN DETAIL

Veel uit ons verkiezingsprogramma heeft grote raakvlakken met de Global Goals van de Verenigde Naties. SP Kerkrade ondersteunt die volledig. We willen voorkomen dat andere punten ondersneeuwen daarom hebben we er voor gekozen om het totaaloverzicht van alle doelstellingen die wij volledig ondersteunen verder op in dit verkiezingsprogramma op te nemen.

Kerkrade maakt tot nu toe in publicaties wel steeds mooie sier met het streven naar bevorderen van de Global Goals, maar Kerkrade is nog steeds geen “Global Goals Gemeente” en maakt nauwelijks serieus werk van het bevorderen van de Global Goals.. Wij willen daar verandering in brengen.

Global Goals, wat moet ik me daar bij voorstellen?

De Global Goals van de Verenigde Naties zijn bedoeld voor de hele wereld en zijn dus ook voor Kerkrade van groot belang.

Global Goals zijn doelstellingen die de Verenigde Naties hebben opgesteld. Ze moeten leiden tot een betere wereld in 2030. Het zijn speerpunten onder andere op het gebied van bestrijding armoede, volgens de VN ‘de grootste uitdaging van deze tijd’. Verder zijn er doelen over gezondheid, onderwijs en schoon drinkwater, maar ook doelen over duurzame energie, minder ongelijkheid en het aanpakken van klimaatverandering en ook inspraak van burgers. Ze zijn bedoeld voor Kerkrade, maar ook voor de rest van de wereld.

Besef van verantwoordelijkheid voor ‘lokaal én verder weg’ en voor ‘nu én later’

De gemeente dient te handelen vanuit het besef onderdeel te zijn van de wereldgemeenschap. Ze voelt zich medeverantwoordelijk voor het aanpakken van de oorzaken en gevolgen van mondiale uitdagingen. Het streven naar een eerlijke en duurzame wereld vergt gelijke rechten en kansen voor iedereen. Bij lokaal beleid en lokale actie wordt daarom rekening gehouden met de rechten en belangen van mensen lokaal, maar ook elders in de wereld en van toekomstige generaties, en met de draagkracht van de planeet.

Hoe? In de praktijk kan de gemeente dit vorm geven door het actief verminderen van de eigen ecologische en sociale voetafdruk, via maatschappelijk verantwoorde inkoop en bijvoorbeeld het energie-, grondstoffen-, klimaat- en natuurbeleid (zie hieronder).

Internationale samenwerking kan dit versterken. Het vastleggen van het bovenstaande uitgangspunt in een visiedocument kan helpen als onderliggende basis

De SP wil daar verandering in brengen. Kerkrade moet zich aanmelden als Global Goals gemeente en de vele mooie woorden nu eindelijk in concrete daden omzetten om uiteindelijk in Kerkrade, maar ook de gehele wereld te werken aan een betere wereld en in 2030 grote vooruitgang op deze beleidsterreinen te hebben geboekt. Ons verkiezingsprogramma levert daaraan een stevige bijdrage.

Meer achteraan in dit verkiezingsprogramma treft u een uitgewerkt totaal overzicht van de “Global Goals” aan. Wij gaan ons inzetten om die zo veel als mogelijk te realiseren.

BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Hoe onze gemeente er in de toekomst uit gaat zien is geen zaak van bestuurders of projectontwikkelaars, maar een zaak van de inwoners. Bij belangrijke besluiten over het bouwen van woningen of wegen of andere voorstellen die voor de gemeente ingrijpend zijn, krijgen bewoners altijd het eerste en het laatste woord. Doordat mensen vooraf betrokken worden bij het maken van de plannen en achteraf hun mening kunnen geven, bijvoorbeeld in een bindend referendum.

Meer zeggenschap voor burgers: Lokaal bindend referendum

De SP wil de lokale democratie versterken. Door de mensen meer zeggenschap te geven over de lokale politiek. O.a. door invoering van een bindend referendum, waarmee de inwoners van Kerkrade de lokale politici kunnen terugfluiten. Maar ook door de invloed van mensen op hun eigen omgeving te vergroten, door meer zeggenschap over de eigen buurt mogelijk te maken en door inspraak in besluiten die mensen direct raken. Medewerkers in de zorg of huurders bij woningcorporaties moeten meer te zeggen krijgen, ten koste van de invloed van managers en bestuurders.

Stimuleer burgerinitiatieven

Veel Kerkradenaren hebben goede ideeën over hun buurt. Of het nu om een plantsoentje, een speeltuin, zorg voor buurtgenoten of duurzame energieopwekking gaat: initiatieven van burgers dienen serieus genomen te worden. Door betrokkenheid bij de eigen wijk worden mensen weer meer eigenaar van de eigen woon- en leefomgeving. Actief burgerschap en burgerparticipatie zijn alleen mogelijk met een goede wisselwerking tussen burgers, verenigingen, de instituties en de gemeente. De SP wil dat de gemeente burgerinitiatieven gaat ondersteunen door inzet van netwerken, kennis en (indien nodig en gewenst) financiële middelen. De provincie ondersteunt deze ontwikkeling vanuit de Sociale Agenda. De SP wil dat de gemeente budget vrijmaakt om initiatieven van bewoners ter verbetering van hun buurt te ondersteunen.

Ook inwoners van Kerkrade moeten gebruik kunnen maken van de diensten van Nationale Ombudsman.

SP Kerkrade wil dat ook de inwoners van Kerkrade gebruik kunnen maken van de diensten van de Nationale Ombudsman. Dat moet ook gelden voor klachten over de gemeente en bezwaren tegen genomen beslissingen. Momenteel kunnen de inwoners van 265 gemeenten, van in totaal 355 gemeenten in heel Nederland gebruik maken van deze diensten. Dat geldt echter niet voor Kerkrade. In Kerkrade wordt echter vastgehouden aan afdoening binnen de eigen organisatie. Zeker nu het vertrouwen van burgers in de overheid overal afneemt lijkt ons aansluiting bij de Nationale Ombudsman van groot belang.

Versterken positie adviesraden en belangengroeperingen

We kennen in Kerkrade al adviesraden (sommige wettelijk verplicht) die hun rol onafhankelijk van de gemeente moeten kunnen vervullen. De SP heeft fel bestreden dat een wethouder tevens voorzitter is van een adviesraad (en dus zichzelf adviseert). Dit is uiteindelijk met veel tegenzin door de het college beëindigt. Dit mag nooit meer voorkomen. De SP zorgt dat de gemeente actief contact zoekt met alle adviesraden en belangengroeperingen in Kerkrade en inventariseert hun standpunten en wensen voor de toekomst. Als de gemeente de inspraak serieus neemt, moet zij adviesraden en belangengroeperingen regelmatig uitnodigen om verslag te doen van de stand van zaken en eventuele adviezen toe te lichten. De SP wil stimuleren dat de adviesraden en belangengroepen vaker gebruik maken van het spreekrecht of het vragenuurtje in commissie en de raad.

Klachten van burgers serieus nemen

De SP wil dat de gemeente haar eigen toegankelijkheid kritisch onderzoekt. Wat werd er tot nog toe gedaan met de klachten van burgers? Wat kan de gemeente daaraan verbeteren? De SP wil dat de gemeente reageert op elke klacht en binnen een redelijke termijn aangeeft wat er met de klacht is gedaan.

Meer Zeggenschap voor de Raad: Inperken macht van wethouders

Het college van Burgermeesters en wethouders heeft zich de laatste jaren buitengewoon veel bevoegdheden toegedicht en besluiten genomen zonder dit ter bespreking en besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. Het is de SP eindelijk gelukt om het college te dwingen zich te houden aan de gemeentewet en de raad om toestemming te vragen als ze grote bedragen uitgeven. Nu heeft het college nog de vrije hand over gelden tot 250.000. Wij vinden dat bedrag veel te hoog. Natuurlijk moet een wethouder slagvaardig kunnen optreden en niet voor elke euro toestemming van de raad vragen, maar het is aan de raad of een pand aangekocht of gesloopt wordt, of er grote projecten worden aanbesteed en of contracten worden afgesloten. Dit is niet aan het college van B en W.

Laat zien wat je doet: Transparante politiek

Wij willen dat alle cijfers en kengetallen die aangeleverd *kunnen* worden voor de site 'waarstaatjegemeente.nl', ook daadwerkelijk worden aangeleverd. Hiermee wordt de gemeente transparant en goed vergelijkbaar met andere gemeenten in het land. Politieke partijen moeten transparant, openbaar en controleerbaar zijn. Daarom moeten partijen volledige openheid geven over donaties die zij ontvangen. Om belangenverstrengeling te voorkomen willen wij dat sponsoring door commerciële belanghebbenden wordt verboden. Partijen zouden zoveel mogelijk financieel hun eigen broek moeten ophouden, bijvoorbeeld door een goede 'solidariteitsregeling' voor politici, zoals bij de SP het geval is. SP'ers dragen een groot deel van hun vergoedingen af. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat de SP nauwelijks integriteitsschandalen kent in tegenstelling tot een partij als de VVD die met stip bovenaan staat in de schandalen top tien, en dan met name in Limburg.

Veranderen bestuurscultuur.

Bestuurders die de gemeenteraad willens en wetens foutief inlichten komen op een zwarte lijst en worden zo mogelijk strafrechtelijk vervolgd. Ambtenaren moeten voldoende bescherming *krijgen* en *er moet* een meldplicht *voor mistanden komen*.

Wij vinden dat politieke vriendjes niet de kans moeten krijgen om elkaar interessante banen toe te spelen of elkaar af te dekken als het mis gaat. De SP pleit voor meer openheid voor deze functies en streng toezicht dat deskundige mensen ook daadwerkelijk een eerlijke kans krijgen. Dure consultants en managers huren we niet of zo weinig mogelijk in. We voeren een norm in van maximaal tien procent voor inhuur van externen, zodat de gemeente niet meer dan tien procent van de totale personeelskosten mag uitgeven aan externen. De SP wil dat de gemeente geen ambtenaren of externe deskundigen in dienst neemt die meer verdienen dan een wethouder. We willen maximaal 5 wethouders. Bij een aanbesteding eisen we dat de cao van de desbetreffende sector wordt nageleefd, ook bij onderaannemers en ZZP'ers.

Bevorderen begrijpelijk taalgebruik en geen reclamepraatjes

De communicatie van de gemeente moet helder te zijn en moet voor zo veel mogelijk inwoners te begrijpen te zijn. Vaak wordt door bestuurders en managers vage taal gebruikt zodat niemand precies begrijpt waar het over gaat. We willen af van de managementtaal en praten dus over toekomstplannen in plaats van over “punten op de horizon” of ‘routes’, we zeggen tekorten in plaats van “negatieve reserves” en noemen maatregelen bezuinigingen in plaats van “ombuigingen”.

In een gemeente is de gemeenteraad het hoogste orgaan. De gemeenteraad neemt de besluiten. Het college van Burgemeester en Wethouder moet die besluiten uitvoeren. We zien het college, ook richting de verkiezingen, vaak de publiciteit opzoeken om “verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid”. Dat is de wereld op zijn kop. De gemeenteraad dient verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid en niet het college. Het is niet de bedoeling om het communicatiebudget van de gemeente hiervoor te gebruiken.

De communicatie van de gemeente kenmerkt zich verder maar al te vaak door het naar buiten brengen van juichverhalen en soms zien we zelfs bij elk wissel van een publicatie van de gemeente verschijnen met daarbij een foto van de trotse wethouder. Maar gemeentelijke communicatie is niet bedoeld voor persoonlijke promotie of het oppoetsen van het imago van wethouders. Meer terughoudendheid hierin is noodzakelijk.

Versterken Positie Regionale Media

Sterke en onafhankelijke media zijn onmisbaar voor een gezonde democratie. Helaas zien we dat de lokale en regionale media de dupe zijn geworden van bezuinigingen door grote mediabedrijven. Terwijl gemeenten steeds meer taken krijgen, zijn er steeds minder journalisten die bij een raadsvergadering de macht kunnen controleren. We gaan investeren in streekomroepen, waarin de lokale en regionale omroepen de handen ineenslaan en op basis van gelijkwaardigheid samenwerken.

Versterken financiële positie gemeente

Kerkrade heeft de laatste jaren tientallen miljoenen uitgegeven aan het centrum (€50 miljoen) en VIE (€42 miljoen). De lasten voor burgers zijn daarvoor extra verhoogd, dit terwijl in onze gemeente vergeleken met de rest van Nederland veel mensen op of onder de armoedegrens leven. De lastenverzwaring heeft bovendien niet kunnen voorkomen dat de bodem van de schatkist in zicht is. De reserves zijn beperkt en het is daarom maar de vraag of we toekomstige tegenslagen kunnen opvangen. Denk aan de recente wateroverlast of de verzakkingen ten gevolge van het mijnwater. Als Kerkrade een paar tegenslagen te verwerken krijgt kan het zo maar door zijn financiële hoeven zakken. De solvabiliteit, een cijfer dat aangeeft in welke mate de gemeente aan haar toekomstige verplichtingen kan voldoen, lag de laatste jaren rond de 10, dat is erg weinig voor een gemeente. Voorstellen van de SP om deze te verbeteren werden door de wethouder van tafel geveegd. Wij blijven op diverse fronten werken aan een meer gezonde financiële positie. Dit doen we onder andere door het schrappen van overbodige bestuurlijke functies in de eigen organisatie maar ook door dit te eisen van organisaties die door de gemeente gesubsidieerd worden. Veel organisaties zijn topzwaar. Ook valt er veel geld te besparen door het schrappen van allerlei overbodige bureaucratische controlesystemen.

WIJKEN EN LEEFBAARHEID EN VEILIGHEID

Iedereen in Kerkrade moet thuis en op straat veilig voelen en over straat durven gaan. Iedereen moet zich thuis kunnen voelen in zijn buurt en wijk en zeggenschap krijgen over de inrichting van zijn eigen leefomgeving. Daarin heeft de gemeente een belangrijke rol, die moet echter nog beter worden ingevuld. Als er regels zijn, moeten die ook worden gehandhaafd. Op punten moet beter worden gehandhaafd, dit is onder het geval bij: snelheidsovertredingen, geluidsoverlast, Zwerfvuil/verloedering, drugshandel, overlast, bedreiging en het afsteken van vuurwerk.

Handhaving nieuwe alcoholwet.

Er moet sprake zijn van voldoende en goede controle van de nieuwe Alcoholwet, die vanaf juli 2021 in werking is getreden. Belangrijk is daarbij dat bij alle alcoholverstrekkende partijen controle en handhaving plaatsvindt, maar ook bij jongeren zelf en bij illegale situaties. Specifieke aandacht zou uit moeten gaan naar de nieuwe bepaling in de Alcoholwet voor het strafbaar stellen van weder verstreking (waarbij een volwassene alcohol doorgeeft aan een minderjarige). Doel moet zijn dat handhaving het lokale alcoholbeleid ondersteunt en versterkt.

Wijkagent en wijkcoaches worden het aanspreekpunt in de wijk

De wijken en buurten moeten een veilige plek zijn om in te wonen en te leven voor alle mensen, van oud tot jong, voor arm en rijk maar ook voor de mensen met een beperking. De wijk: dat zijn we samen. Daarom willen we die veiligheid en leefbaarheid voor iedereen tot stand brengen in samenwerking met het sociale wijkteam, de wijkagent en bewonersverenigingen. De SP wil dat de gemeente deze rol beter oppakt en dat de wijkagent weer het aanspreekpunt en de vertrouwenspersoon in de wijk wordt.

Betere bereikbaarheid van het sociale wijkteam

Het wijkteam moet dagelijks bereikbaar zijn en regelmatig inspraakbijeenkomsten organiseren. Het wijkteam wacht niet af, maar gaat eropaf, zodra er klachten zijn rondom overlast. Iedereen moet het sociale wijkteam weten te vinden. De gemeente moet onderzoeken in hoeverre het instellen van een buurt-ambtenaar de verbinding met de gemeente kan verbeteren en de politieke participatie van burgers kan verhogen. Dat wil zeggen dat iedereen gestimuleerd wordt om zijn mening te laten horen en mee te denken en te praten over het te voeren beleid.

Aanpak van jeugd criminaliteit en overlast. [hier moet nieuwe tekst komen]

Het aantal meldingen bij bureau Halt ligt in Kerkrade 70% hoger dan het Limburgse gemiddelde. Dit vinden we veel te hoog. Samen met het wijkteam, de wijkagent en de buurtambtenaar wordt de overlast direct aangepakt. Dat betekent niet alleen het bestrijden van overlast, maar vooral ook het voorkomen van overlast. Wat is er gebeurd? Daarvoor is goede jeugdzorg essentieel.

Meer activiteiten voor de jeugd

We willen dat er ook voor de jeugd voldoende activiteiten worden georganiseerd en jongeren de mogelijkheden krijgen om elkaar te ontmoeten in een veilige omgeving. We willen jongeren samen met het jongerenwerk en pro-demos ondersteunen om op te komen voor hun eigen belangen en hen stimuleren zelf met ideeën te komen en actief bij te dragen aan de uitvoering hiervan.

Gesubsidieerde gemeenschapshuizen.

In elke wijk hoort een goed functionerend gemeenschapshuis. Gemeenschapshuizen zijn van de gemeenschap en moeten niet commercieel worden uitgebaat. Indien deze niet volledig kostendekkend kunnen worden gefinancierd, dan dient de gemeente, binnen aanvaardbare grenzen financieel bij te springen.

Meer aandacht voor onderhoud en groenvoorzieningen.

De groenvoorzieningen verdienen, zeker in de wijken, meer aandacht. Voor het WMC worden groenvoorzieningen, zeker in het centrum, meestal goed onderhouden maar daarna verslapt de aandacht. Slecht onderhouden groenvoorzieningen dragen bij aan verloedering van wijken

Openbaar vervoer en wegen

Het ideaal achter de participatiesamenleving is dat ieder mens ertoe doet en in staat gesteld moet worden om mee te doen, maar de eisen die door het huidige beleid aan de mensen worden gesteld zorgen er vaak voor dat nog meer mensen buiten de boot dreigen te vallen. In plaats van eisen te stellen wil de SP dat de gemeente de voorwaarden voor participatie realiseert. Een van die voorwaarden is goed openbaar vervoer.

We gaan haast maken met het opstellen van een nieuw verkeersplan en dulden niet langer dat dit nog verder vooruit wordt geschoven. Bij verkeersdrukke worden eerst alle oplossingen onderzocht op bestaande wegen (slimmer inrichten, beter afstellen verkeerslichten, stimuleren van fiets en openbaar vervoer). Pas als dat niet voldoende blijkt, wordt nieuw asfalt overwogen. Het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verminderen van overlast voor omwonenden staan voorop.

Parkeerproblemen in kaart brengen.

Op sommige punten in de stad zijn er parkeerproblemen. Die moeten in kaart worden gebracht en vervolgens moet er een oplossing voor komen.

Verbreden en verbeteren fietspaden.

Het fietspad van Kerkrade noord richting Eygelshoven, kan best verbreed worden, de invoegstrook is niet meer nodig over de gehele lengte na komst van de rotonde. Het onderhoud van de fietspaden kan beter.

Tevens moet er vaker gesnoeid worden om te voorkomen dat fietsers in de begroeiing fietsen, zoals nu soms het geval is.

Onderzoek gevolgen voor mens en milieu Buitenring

De provincie heeft een autoweg 'de Buitenring' dwars door de stad en dwars door een prachtig stuk Kerkraadse natuur aangelegd. Wij willen dat er onderzocht wordt wat de effecten hiervan zijn in Kerkrade zoals uitstoot co₂, fijnstof, geluidsoverlast en andere nadelen of gevolgen voor de direct omwonenden en andere burgers. De SP wil dit goed onderzocht hebben en dat de resultaten van het onderzoek met de inwoners wordt gedeeld.

Goed en betaalbaar Openbaar Vervoer

Doordat de mensen langer thuis blijven wonen en de zorg op allerlei terreinen is verminderd of afgeschaft maar er ook allerlei voorzieningen in de wijken zijn verdwenen dreigen mensen te vereenzamen of niet de juiste zorg te krijgen. We willen dat de gemeente zorgt voor goed en betaalbaar openbaar vervoer. Voor de witte plekken, daar waar geen bussen komen, of gaten in de dienstregeling moeten passende oplossingen worden gezocht in overleg met inwoners en reizigers. De inzet van vrijwilligers als chauffeurs op lijndiensten (in de zogeheten buurtbussen) wijzen we af. Dit behoren normaal betaalde banen te zijn.

Geen prestigeproject maar wel een goed functionerend Station Spekholzerheide. De gemeente heeft plannen voor een zogeheten Transferium rondom een nieuw treinstation Spekholzerheide. De vraag is of dit kan doorgaan. Er is wel al veel geld hieraan besteed voor aankoop en sloop van panden. De vraag is of dit geld in een diepe put is verdwenen. Mocht dit project toch doorgaan, dan mag dit, wat SP betreft, geen nieuw geldverslindend prestigeproject worden. De bereikbaarheid van Kerkrade-West staat voor ons voorop. Daarom moet de gemeente bij dit project vooral inzetten op realisatie van het nieuwe treinstation en busverbindingen er naartoe.

WERK EN ECONOMIE

Gemeenten krijgen geld om mensen naar werk te begeleiden en maatschappelijk te activeren: het zogenoemde participatiebudget. We willen dat de gemeente zoveel mogelijk de regievoerder is waar het re-integratie betreft. De SP wil dat de gemeente zich inspant om alle werkzoekenden (en niet alleen de kansrijke) actief te begeleiden in het vinden van een zinvolle dagbesteding.

De gevolgen van de corona-pandemie voor de Kerkraadse economie lijkt relatief gezien mee te vallen, toch zijn er bedrijven failliet gegaan en dat is slecht voor een lokale economie die toch al onder druk staat. Gelukkig lijkt ook de Limburgse economie weer aan te trekken. Dit betekent tevens een groei in de werkgelegenheid. Het is van het grootste belang dat ook Kerkrade de kans krijgt om hiervan te profiteren! Kerkrade moet aantrekkelijker worden gemaakt voor nieuwe bedrijven en daarvoor moet de gemeente actief “de boer op”.

Banen creëren

De SP wil dat de gemeente ook zelf nieuw werk creëert zoals buurtambtenaren, buurtwinkels en last but not least het initiëren van zorgbuurthuizen. De SP wil dat de gemeente onderzoekt in hoeverre bijvoorbeeld buurtsupers en een gemeentecamping banen kunnen opleveren, ook voor mensen met een beperking.

Een grote zorg zijn kwetsbare jongeren. Deze jongeren komen vaak zonder startkwalificatie op de arbeidsmarkt. Om hen toch kansen te geven op de arbeidsmarkt moet de gemeente zich inzetten voor leerwerktrajecten binnen het onderwijsdomein. Door betere samenwerking tussen leerplichtambtenaren en de mentoren van het VMBO en de ROC's moet voorkomen worden dat jongeren vroegtijdig en zonder diploma de school verlaten. De gemeente neemt problematische schulden van jongeren over als ze daar niet meer uitkomen, in ruil voor deelname aan een werk- of studietraject en afbetaling naar vermogen. Jongeren zonder uitkering die niet werken of studeren moeten door de gemeente actief worden begeleid naar een beter toekomstperspectief: we laten niemand los en laten niemand vallen.

Extra Stimuleren banen voor arbeidsgehandicapten

De SP wil dat arbeidsgehandicapten op een goede manier aan een baan worden geholpen. Daarom willen we dat de gemeente minimaal 10 procent arbeidsgehandicapten in dienst neemt en voldoende beschutte werkplekken creëert. De sluiting van de sociale werkvoorziening is een grote fout geweest van de nationale politiek en de SP heeft hier ook in Den Haag van begin af aan tegen geprotesteerd. Daarom willen wij een nieuwe sociale werkvoorziening: het sociaal ontwikkelbedrijf. Mensen die een vergrote afstand tot de arbeidsmarkt hebben krijgen recht op scholing en begeleiding. Zo biedt het sociaal ontwikkelbedrijf een oplossing voor iedereen die hulp nodig heeft bij het vinden van werk. Mensen laten werken voor een uitkering moet zoveel mogelijk worden beperkt. Wanneer werken geen reële optie is, moet er gezocht worden naar een andere vorm van participatie in de samenleving. We gaan ervan uit dat niemand graag langs de zijkant staat. We ondersteunen mensen in het zoeken naar een zinvolle dagbesteding. Vrijwilligerswerk is echter geen loonarbeid en moet dit ook niet verdringen: vrijwilligerswerk moet iets extra's zijn, iets toevoegen. Het mag nooit een vervanging zijn van reguliere banen. Voorkomen moet worden dat mensen verplicht te werk worden gesteld met behoud van een uitkering zonder dat dit uiteindelijk leidt tot een baan.

Voorlopig geen een lastenverzwaring voor het MKB

Het coronavirus is helaas nog steeds onder ons en heeft een grote impact op burgers, zorg en economie. Het MKB heeft grote moeite om het hoofd boven water te houden. Daarom willen wij voorlopig (zo lang als het nodig is) geen lastenverzwaring voor het MKB. Er moet niet alleen ondersteuning zijn voor ondernemers in het centrum van Kerkrade, maar ook voor de ondernemers in de wijken. De gemeente moet zorgdragen voor voldoende parkeergelegenheid.

Ondersteuning Horeca

De huidige, grotere, terrassen voorzien in een behoefte. Het oogt gezelliger, geeft meer ruimte voor de gast waardoor zowel de veiligheid alsook de beleving beter wordt. Handhaven van uitgebreidere terrassen heeft dus meerwaarde op vele vlakken! En zolang de 1,5m aangehouden moet worden is het ook gewoon noodzaak om het verlies te beperken.

Toerisme bevorderen

Kerkrade moet het pareltje van Limburg worden. Ook dit creëert economische groei en werkgelegenheid. De gemeente moet onderzoeken welke initiatieven daarvoor nog meer kunnen worden ontwikkeld en hiervoor de samenwerking zoeken met studenten van het Arcuscollege en Zuyd Hogeschool.

ONDERWIJS

Gemengde scholen zijn onze gezamenlijke toekomst. Daarom geven we voorrang aan brede scholen en vinden we dat in een nieuwbouwwijk elke eerste school een openbare school moet zijn. Discriminatie staan we niet toe, door niemand. We willen zoveel mogelijk gemengde wijken en scholen. Met scholen worden hierover afspraken gemaakt. Discriminatie op basis van ras, afkomst, leeftijd, klasse of seksuele oriëntatie worden niet getolereerd. Horeca die wel discrimineert kan rekenen op sancties. Dat geldt zeker ook voor LHBT-discriminatie.

Middelbaar onderwijs terug in Kerkrade.

Doordat er alleen lager middelbaar onderwijs (VMBO) is in Kerkrade bestaat het gevaar dat kinderen sneller kiezen voor het VMBO, terwijl ze een hoger niveau aankunnen. Voor velen is de drempel naar onderwijs in Heerlen en Landgraaf te hoog. De gemeente moet zich daarom blijven inzetten om de oprichting van het Martin Buber college te realiseren. De vrijstaande leslokalen in Rolduc kunnen mogelijk als locatie dienen.

Meer beweging in het Basisonderwijs

In het basisonderwijs zorgen we voor een voldoende breed aanbod van verschillende schooltypes. Sport en bewegen horen een vanzelfsprekend onderdeel van een schooldag te zijn. De SP wil scholen ondersteunen die minimaal 3 uur per week bewegingsonderwijs organiseren, gegeven door een vakdocent. Scholen die hier niet aan voldoen worden geadviseerd om ook met deze norm te gaan werken. Daarnaast stimuleren we scholen om aandacht te besteden aan gezonde voeding en meer bewegen, bijvoorbeeld door bewegend leren aan te bieden en/of mee te doen aan The Daily Mile.

Ieder kind leert zwemmen: herinvoering schoolzwemmen

Geen kind hoort de basisschool te verlaten zonder zwemdiploma. De gemeente moet zich samen met de scholen blijven inzetten om ervoor te zorgen dat elk kind na de lagere school zijn zwemdiploma heeft. De mogelijkheden van VIE moeten hiervoor worden benut.

Onderzoek aanpak laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid blijft een groot probleem in onze gemeente. We willen dat de gemeente de aanpak voor laaggeletterdheid van de afgelopen jaren goed evalueert en er actief op toeziet dat de beschikbaar gestelde gelden ook tot resultaten leiden. We gaan actief op zoek naar bewezen succesverhalen om laaggeletterdheid tegen te gaan.

Invoering van de voorschool

Hoe eerder je taalachterstanden bij kinderen tegenkomt, hoe groter de kans dat je deze kunt inlopen. Daar hebben kinderen een leven lang profijt van. Vroeg- en voorschoolse educatieprogramma's zijn daarbij onmisbaar. Maar die zijn veel effectiever wanneer kinderen met en zonder achterstanden bij elkaar naar de opvang gaan, met elkaar spelen en van elkaar leren. Daarom wil de SP een voorschool waar kinderen uit allerlei achtergronden samen naartoe kunnen.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Lokale musea, poppodia, theaters, muziekscholen en lokale festivals zijn een aanwinst voor de lokale gemeenschap. Kerkrade telt meer dan 40 harmonie/fanfarenverenigingen, fluit- en tamboerkorpsen, wereldlijke koren, kerkelijke koren, school- en jeugdkoren, een mandolinevereniging, een accordeonvereniging en een symfonieorkest. De muziekverenigingen zijn geworteld in de Kerkradse samenleving en leveren een wezenlijke bijdrage aan het sociaal-culturele leven. Muziekverenigingen vangen jongeren op en bieden hen een zinvolle vrijetijdsbesteding. Zij leveren een belangrijk aandeel in de samenhang van onze gemeenschap. De SP ondersteunt de 7 punten die zijn opgesteld door de gezamenlijke muziekverenigingen en erkent het belang en het nut van deze muzikale traditie in Kerkrade. Ze wil daarom dat de gemeente samen met alle verenigingen gaat onderzoeken wat er in de toekomst nodig is: hoe kan de gemeente bijdragen om ook kinderen en jongeren te interesseren voor het bespelen van een instrument? De inhoud van het toekomstige cultuurbeleid moet samen met alle betrokkenen en belangenverenigingen worden opgesteld.

Tot nog toe kost het VIE-gebouw de gemeente 42,5 miljoen. Het is tot op heden echter onduidelijk wat de gemeente bereid is om extra te investeren in het VIE-*programma*, terwijl het hele plan aan de burgers verkocht is als het middel om iets te doen aan de jarenlange gezondheidsachterstand van Kerkradenaren. Er is een gebouw waar van alles mogelijk is op het gebied van sporten en gezondheid, maar waar de prijzen voor het zwemmen en sporten waarschijnlijk zo duur zullen zijn dat de meeste mensen dit niet kunnen of willen betalen.

Wij willen gratis sport abonnementen en gratis lidmaatschap voor culturele verenigingen. Iedereen, rijk of arm, jong of oud, moet gebruik kunnen maken van de sportvoorzieningen, waaronder VIE. De SP vindt dat er te veel geld in VIE is geïnvesteerd (meer dan €40 miljoen!). Maar nu het er eenmaal is moet ook iedereen, rijk of arm, gebruik kunnen maken van de voorzieningen. De SP wil dat de mensen met een inkomen tot 150% van het minimum inkomen een gratis of sterk in prijs verlaagd sportabonnement krijgen voor het VIE of andere sportclubs. De SP wil er voor zorg dragen dat de verenigingen voldoende worden ondersteund, zodat iedereen toegang heeft tot kunst en cultuur. Ook zorgen we ervoor dat mensen met minder geld te besteden wel gewoon op bezoek kunnen in onze musea, theaters en poppodia. Daarnaast moet ieder kind de kans hebben om een muziekinstrument te leren spelen.

Voldoende voorzieningen in de wijk

Sporten is niet alleen gezond, maar draagt ook bij aan een samenleving met meer verbondenheid en cohesie en minder sociale uitsluiting. De gemeente moet daarom investeren in voldoende accommodaties in de wijken. Jongeren, volwassenen en mensen met een beperking krijgen alle mogelijkheden om deel te kunnen nemen aan sport. De gemeente moet per wijk en in overleg met de bewoners bepalen aan welke voorzieningen er behoefte is. Alle ruimten die bruikbaar zijn om te sporten, zoals gymzalen en sportfaciliteiten in buurthuizen, kunnen hiervoor worden gebruikt. We willen dat de gemeente investeert in gehandicaptensport en in de toegankelijkheid en bruikbaarheid van geschikte accommodaties voor ouderen en voor mensen met een beperking.

Voldoende groen, sport- en speelmogelijkheden

Kinderen moeten voldoende ruimte hebben om buiten te spelen. Bij het opstellen van nieuwe (bestemmings)plannen moet de gemeente inzetten op voldoende groen, sport- en speelmogelijkheden voor kinderen. Een goed ingerichte buurt met ruimte voor spelen en bewegen vergroot bovendien de leefbaarheid in dorpen en wijken. Speelplekken bevorderen integratie, sociale cohesie en veiligheid en vormen daarmee een belangrijke wijkfunctie. Er zijn diverse buitenspeelplekken, maar daarvan zijn er slechts enkele geschikt voor kinderen met een beperking. Daar moeten er meer van komen. We willen stimuleren dat de buurt zelf de middelen en de verantwoordelijkheid krijgen voor het onderhoud van de buitenspeelplekken.

Verlagen gemeentelijke bijdrage commerciële evenementen

Het is goed dat de gemeente betrokken is bij evenementen. Maar het is onverdedigbaar dat de gemeente bijdraagt aan evenementen die gesubsidieerd worden en vervolgens winst maken. Er moet er een betere spreiding komen tussen het centrum en de wijken.

De BVO Roda moet de reële huur gaan betalen

Genoeg is genoeg, er is de afgelopen 4 jaar weer geld in Roda gestoken, ook al blijft het college volhouden dat het in stand houden van onze mooie voetbalclub de burgers geen cent kost. Dat is niet waar. Roda heeft 3 jaar op rij uitstel van betaling van de rente en aflossing ontvangen

Wij zijn fan van Roda. Maar het mag niet zo zijn dat door degradatie van Roda meteen ook de gemeente 'failliet' gaat. Dat is een ongezonde verbondenheid tussen stad en club. Er zijn in het verleden ten behoeve van Roda onverantwoord hoge risico's (van ongeveer € 20 miljoen) genomen. De gemeente moet de mogelijkheden bekijken om deze te hoge risico's op termijn af te bouwen en binnen aanvaardbare proporties te brengen. Roda zal aan zijn financiële verplichtingen naar de gemeente moeten voldoen.

Sportpark Kaalheide

De situatie betreffende de gebouwen en de infrastructuur op Kaalheide is zorgwekkend. Er is sprake van achterstallig onderhoud. Wij willen dat de gemeente zo spoedig mogelijk in overleg met bewoners en andere gebruikers van de accommodatie, zoals de atletiekvereniging, een onderzoek doet naar de situatie van Kaalheide en er op basis hiervan een toekomstvisie wordt opgesteld, die door de raad wordt vastgesteld.

Geen golfbaan op Rolduc

Abdij Rolduc behoort tot de belangrijkste religieuze en cultuurhistorische monumenten van Nederland. Rolduc is het grootste abdijcomplex in de Benelux en staat op de UNESCO-lijst van 100 belangrijkste monumenten van ons land. Ook het grootste gedeelte van de landerijen en de visvijvers zijn monumenten op zich. De abdij heeft een rijke geschiedenis van meer dan 900 jaar oud. Het aanleggen van een golfbaan op Rolduc zal desastreuze gevolgen hebben voor het beschermde stadsgezicht, maar zeer zeker ook voor talrijke planten- en diersoorten.

SP Kerkrade is tegen het veranderen van het bestemmingsplan dat de aanleg van een golfbaan mogelijk moet maken. We willen dat het hertenparkje blijft en dat de natuur- en cultuurhistorische waarden blijven behouden. En wat te denken van de 350 leden tellende visvereniging. De eerste en grootste vijver zal door een golfbaan niet meer te bevissen zijn. Een golfbaan op Rolduc: vernietigende luxe

Aanwijzen gemeentelijke monumenten

Onder grote druk heeft Kerkrade nu 4 gemeentelijke monumenten aangewezen. SP wil dat er goed onderzocht wordt welke gemeentelijke monumenten als zodanig verdienen te worden aangewezen. Wij willen dat hiertoe een goede inventarisatie in samenwerking met deskundigen wordt gemaakt.

Dat geldt zeker voor “het Stift”. Het Stift heeft men op verzoek van de eigenaar NIET aangewezen als gemeentelijk monument. Recent hebben de gemeente en de provincie grote bedragen ter beschikking gesteld om het Stift te behouden omdat gemeente en provincie van mening waren dat een dergelijk monument in Kerkrade niet verloren mag gaan. Dan is het toch duidelijk dat dit gebouw op de lijst gemeentelijke monumenten thuishoort. De SP wil dan ook dat het Stift op de gemeentelijke monumentenlijst wordt opgenomen.

Behoud van het Dialect.

Het behoud van het Kerkraads dialect moet worden ondersteund. Kerkrade heeft een eigen dialect. Dat mag niet verloren gaan.

Hondenbeleid en afschaffen hondenbelasting:

Hondenbeleid:

De SP wil het hondenbeleid in Kerkrade op de kaart zetten.

Het enige wat er op de site van Kerkrade te vinden is over honden, is de hondenbelasting.

Maar het is o.i. belangrijk om ook regelmatig vanuit de gemeente aandacht te besteden aan hondenbeleid.

Vanaf de coronaperiode is het aantal honden flink toegenomen.

Maar juist de socialisatie van honden is vaak achtergebleven, omdat de hondenscholen hun deuren moesten dichthouden.

Waar bevinden zich de hondenscholen in Kerkrade?

En wat voor aanbod bieden zij de mensen met hun trouwe viervoeters?

We willen een sociale hondenkaart in Kerkrade, waarin de hondenverenigingen opgenomen worden en waar in kaart wordt gebracht wat ze te bieden hebben.

Mensen moeten weten waar ze met vragen terecht kunnen m.b.t. de aanschaf van een hond, maar ook als er problemen zijn met hun huisdier.

Tevens kan de onderlinge samenwerking van de hondenverenigingen worden bevorderd.

Hondenbelasting:

De hondenbelasting afdragen heeft de langste tijd gehad en het is nog maar een kwestie van tijd voor deze afgeschaft wordt.

SOCIAAL BELEID

Niemand vraagt voor zijn plezier om hulp en steun of wil graag afhankelijk zijn van anderen om in zijn levensonderhoud te voorzien. En niemand gaat voor zijn lol naar de voedselbank. Voor het gehele sociale domein wil de SP dat de gemeente burgers die een beroep doen op zorg- en/of ondersteuning met respect bejegt. Daarom dient de gemeente burgers in principe te vertrouwen en niet bij voorbaat als profiteurs of potentiële oplichters te benaderen. Wij zijn voor persoonlijk maatwerk in plaats van onpersoonlijke bureaucratie.

De tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten moet weer worden uitbetaald.

Een van de eerste beslissingen in 2018 van de coalitiepartijen in Kerkrade (Burgerbelangen, PvdA, CDA en VVD) was het afschaffen van de tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten. In andere gemeenten wordt dit wel nog betaald. De SP heeft zich hier altijd tegen verzet. Veel geld uitgeven dure gebouwen, maar wel de tegemoetkoming van chronisch zieken en gehandicapten afpakken. SP Kerkrade noemt dit de schande van Kerkrade.

Voorzieningen moeten op peil blijven, asociale raadsbesluiten moet worden teruggedraaid.

In bijna alle gemeenten legt de gemeente (onder andere uit de grote OZB-opbrengsten) geld bij voor sociale voorzieningen. In Kerkrade heeft de coalitie (Burgerbelangen, PvdA, CDA en VVD) besloten niet meer aan sociale voorzieningen uit te geven, dan men van het rijk krijgt. Men wenst geen cent uit andere middelen bij te leggen. Elke bezuiniging van rijk wordt zodoende direct verhaald op de inwoners. SP wil dat dit asociale besluit wordt teruggedraaid. Zeker in een gemeente als Kerkrade waar het gemiddelde gezinsinkomen tot de allerlaagste van heel Nederland behoort zijn goede sociale voorzieningen een noodzakelijkheid. Daar moet je dus niet op bezuinigen, maar daar moet de prioriteit liggen. Mensen gaan vóór stenen.

Zorgbeleid

We kunnen niet alle bezuinigingen in de Wmo en de jeugdzorg van het rijk tegenhouden maar het uitgangspunt moet zijn dat er goede zorg blijft voor alle Kerkradenaren die dat nodig hebben. Indien nodig moet de gemeente de tekorten voor goede zorg aanvullen met middelen uit de andere domeinen.

Geen concurrentie maar samenwerking in de zorg: minder markt, meer overheid. Winst hoort niet thuis in de zorg. We kiezen bij zorg en welzijn niet voor aanbesteding en concurrentie maar voor langdurige subsidierelaties en samenwerking. We halen de marktwerking en winsten uit de gemeentelijke zorg en ondersteuning. Met een gemeentelijke thuiszorgorganisatie kan iedereen de garantie krijgen van voldoende zorg en ondersteuning en zijn zorg- en hulpverleners verzekerd van een betrouwbare werkgever. De gemeente doet geen zaken met zorgaanbieders die slecht omgaan met hun medewerkers en waarbij de top zich verrijkt.

We willen dat de gemeente onderzoekt hoe een gemeentelijk basispakket voor thuiszorg, dagbesteding en ondersteuning voor mantelzorg (respijtzorg) kan worden ingevoerd.

Verminder bureaucratie, vertrouw de professionals

Het overleg met de zorg- en welzijnsinstellingen moet worden geïntensiveerd. De gemeente moet alle overbodige bureaucratische rompslomp afschaffen. Niet elke zorghandeling moet worden gerapporteerd. Die tijd kan beter besteed worden aan daadwerkelijke zorg. Controleren kan ook steekproefsgewijs. Dat is efficiënter en goedkoper. De gemeente moet ook ten aanzien van zorg- en welzijnsinstellingen het uitgangspunt van vertrouwen hanteren. Wie het vertrouwen beschaamt kan echter rekenen op een harde aanpak in de vorm van een fikse boete en een beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst. Het is belangrijk dat jeugdhulpverleners en andere zorgverleners goed met elkaar samenwerken. We willen dat de gemeente meer aandacht en middelen beschikbaar stelt voor de sociale wijkteams en onderzoekt hoe ze efficiënter kunnen samenwerken.

We oormerken onze zorggelden

Als er aan het eind van het jaar een onderschrijding van de begroting is (d.w.z. er is meer begroot dan uitgegeven), dan blijft het geld binnen de Wmo en beschikbaar voor zorg. Tarieven voor zorg moeten vastgesteld worden op basis van een goede kwaliteit van zorg en niet voor de laagste prijs. Goede basistarieven voorkomen faillissementen en gedwongen ontslagen.

Er wordt niet langer bekibbeld op de GGD. De GGD krijgt voldoende middelen om haar taken te kunnen uitvoeren en voldoende artsen en ander personeel aan te nemen

We pleiten ervoor dat ervaren beroepskrachten, zoals de wijkverpleegkundigen en andere sociale professionals, de indicatie stellen. Indicaties voor zorg en ondersteuning uit de WMO gebeurt door een zorgverlener, onafhankelijk van de gemeente. Iedere inwoner van de gemeente heeft recht op een persoonlijke beoordeling van de noodzakelijk zorg of ondersteuning. Voorkomen moet worden dat dure externe bureaus of ambtenaren die niet medisch of als sociale professional zijn opgeleid, beslissen welke zorg nodig is.

We zijn tegen graaiende bestuurders in de zorg. Zorg is geen product waar je winst op mag maken. We willen dat de gemeente alleen in zee gaat met aanbieders zonder winst oogmerk en eisen van zorgbestuurders dat ze niet meer verdienen dan de minister.

Elke kind krijgt de zorg die het nodig heeft

Te vaak worden kwetsbare jongeren de dupe van tekorten in de jeugdzorg. Wachtlijsten worden steeds langer en het personeelstekort wordt steeds groter. Te vaak kiezen jeugdzorgaanbieders voor de snelle winst en niet voor de jongeren. Ook wanneer dit betekent dat jongeren niet de plek krijgen die ze nodig hebben. En te vaak gaan gemeenten in zee met louche bedrijfjes die het eigenbelang voor het belang van onze jeugd zetten. En voor het belang van de mensen die in de jeugdzorg werken. Die gaan gebukt onder een veel te hoge werkdruk en verdienen onze bescherming. Ze hebben bescherming nodig tegen lakse werkgevers met eurotekens in de ogen, maar ook tegen een overheid die het onmogelijke van ze vraagt voor een te lage prijs.

De SP kiest voor kwetsbare jongeren en niet voor het verdienmodel van bedrijfjes. We werken samen met jeugdzorgaanbieders die bewezen hebben dat te doen. We kiezen niet voor aanbestedingen waarbij een lage prijs voor een hoge kwaliteit gaat. Ook stellen we strenge eisen aan de winsten die bedrijven mogen maken, tot we landelijk een verbod op winst in de jeugdzorg hebben gerealiseerd. Jongeren zijn geen product en hun problemen geen verdienmodel.

We kiezen liever voor aanbieders van bewezen kwaliteit dan voor een wildgroei aan aanbieders waar niemand nog toezicht op houdt. Eigen bijdragen zijn uit den boze. Net zoals een gebroken been geen eigen keuze is, is jeugdzorg nodig hebben dat ook niet. Iedereen heeft recht op goede en snelle hulp, ook wanneer je niet een dikke portemonnee hebt.

De SP Zorgbuurthuizen realiseren

De gemeente zet zich in om samen met woningcorporaties en zorgaanbieders kleinschalige woonvormen op te zetten, toegankelijk voor ouderen, of die nu rijk zijn of armer. In deze Zorgbuurthuizen kunnen ouderen terecht die veel zorg nodig hebben, maar ook voor beperkte zorg. Tevens heeft het Zorgbuurthuis een buurtfunctie. Ouderen kunnen er terecht voor een gezamenlijke maaltijd en voor activiteiten en sociaal contact. De gemeente moet kiezen voor kleinschalige zorgvoorzieningen in de wijk, in plaats van grote instellingen. Investeren in lokale zorgorganisaties in wijken, buurthuizen, maatschappelijk werk en jongerenwerk versterkt de sociale verbinding, voorkomt eenzaamheid en heeft een preventieve werking. De SP wil dat de gemeente initiatieven neemt om de toegankelijkheid van geboortezorg, de tandzorg en de huisartsenzorg in de wijken te verbeteren en de mogelijkheden voor een poli voor spoedeisende hulp onderzoekt. verbeteren

Het bestrijden van eenzaamheid is een taak waar de gemeenten toe verplicht zijn volgens de Wet publieke gezondheid. De SP wil dat de gemeente de huidige pilot eenzaamheidsbestrijding goed evalueert en, indien effectief, continueert.

We gaan Huizen van Recht realiseren

Mensen moeten hun recht kunnen halen in de buurt, laagdrempelig en betaalbaar. We zijn voorstander van Huizen van het Recht, een voorziening in de buurt waar mensen met sociale en juridische problemen binnen kunnen lopen en hun verhaal kunnen doen. Daar word je geholpen, of **doorverwezen**, naar de juiste professional. Dat kan een advocaat zijn, een mediator, een schuldhulpverlener, of zelfs een rechter, die in het Huis van het Recht uitspraken kan doen.

Tegemoetkoming voor hoge zorgkosten

De SP is geen voorstander van een eigen bijdrage voor noodzakelijk zorg en ondersteuning, zoals bijvoorbeeld de huishoudelijke zorg. Een eigen bijdrage is immers een boete voor iemand die de pech heeft zorg of ondersteuning nodig te hebben. Tekorten in het sociaal domein mogen niet worden afgewenteld op kwetsbare mensen, de Rijksoverheid moet worden aangesproken op het leveren van voldoende geld voor noodzakelijk zorg en ondersteuning.

Van de mensen die gebruik maken van de Wmo heeft 80% een laag inkomen. Steeds vaker zien we dat mensen afzien van (een deel van de) zorg of van andere noodzakelijke voorzieningen, simpelweg omdat ze dit niet meer kunnen betalen. Mensen met weinig geld gaan gemiddeld genomen zeven jaar eerder dood dan mensen met meer geld. Dit willen we aanpakken. Gemeenten zijn verantwoordelijk om mensen met hoge zorgkosten financieel te compenseren.

De SP wil daarom de eigen bijdrage in de Wmo voor minima afschaffen en de compensatie voor minima met betrekking tot de zorgpremie verhogen.

ARMOEDEBELEID

Armoede hoort niet thuis in onze gemeente. We willen meer hulp voor kinderen die in armoede opgroeien, o.a. voor kleding, voedsel, studiebegeleiding, sport, verjaardag en cultuur. Zolang de uitkeringen niet structureel zijn verhoogd, biedt de bijzondere bijstand hulp. De grens voor de toegang tot deze bijzondere bijstand leggen we op 130 procent van het minimumloon.

Oormerken van de gelden voor het sociale domein.

Geld dat gemeenten voor het bestrijden van armoede krijgen moet ook daadwerkelijk daaraan worden uitgegeven. Er mag geen geld meer gehaald worden uit het sociale domein voor andere zaken, zoals voor het marktplein, de wegen of gebouwen. De gemeente heeft de mogelijkheden en middelen om armoede binnen de gemeente te bestrijden en de SP wil dat deze maximaal worden ingezet. Mensen gaan vóór stenen!

Er wordt maximaal ingezet op armoedebeleid.

De gemeente moet een aantal belangrijke voorzieningen gratis toegankelijk maken voor minima: zoals gratis sport en cultuuractiviteiten, een gratis ID-kaart, of een bijdrage aan kinderopvangkosten. Bijkomende kosten als sportkleding en schoeisel moeten extra worden vergoed, omdat de ervaring is dat deze bijkomende kosten de grootste belemmering vormen voor actieve deelname aan verenigingen. Veel mensen die daar recht op hebben kunnen de weg naar de toeslagen niet vinden. De SP wil dat de gemeente zich nog meer gaat inspannen zodat iedereen die voor toeslagen in aanmerking komt deze ook daadwerkelijk krijgt. We willen dit bereiken door goede voorlichting, eenvoudige aanvraagprocedures maar ook door een pro-actieve benadering.

Voedselbanken: ze zijn helaas nodig.

De voedselbanken doen goed en zeer noodzakelijk werk en toch zouden ze niet nodig moeten zijn. Kerkrade kent twee uitgiftepunten van de Voedselbank, waar gemiddeld meer dan 150 gezinnen (250 mensen) per week gebruik van moeten maken, omdat zij onvoldoende geld hebben om in de eerste levensbehoeften te voorzien. Maar wij willen zorgen dat Kerkrade de eerste gemeente wordt, waar niemand meer naar de voedselbank hoeft! Om dit mogelijk te maken willen we dat de gemeente dit wetenschappelijk laat onderzoeken waarbij specifiek gekeken wordt naar de vraag in hoeverre het gemeentebeleid zelf bijdraagt aan de noodzaak van het bestaan van de voedselbank.

Uitbreiding van het kindpakket voor kinderen in armoede

In Kerkrade groeien in vergelijking met de rest van het land twee maal zoveel kinderen op in armoede. Dit is een situatie die we nooit mogen accepteren en waaraan met grote voortvarendheid moet worden gewerkt. Dit kan alleen worden doorbroken door structurele verbeteringen. De SP wil dat de sociale wijkteams dit tot hun hoogste prioriteit maken en met beleidsvoorstellen komen om deze situatie te verbeteren. De gemeente moet de kindarmoede aanpakken en ervoor zorgen dat kinderen zo min mogelijk lijden onder de financiële problematiek van ouders of verzorgers. Dit is een topprioriteit want alleen zo kunnen we de neerwaartse spiraal van eenmaal arm, altijd arm, doorbreken. Geen enkel gezin mag vanwege financiële problematiek op straat worden gezet. Evenmin mogen gezinnen nog afgesloten worden van de nutsvoorzieningen zoals water en electra en gas. We willen dat de woningbouwcoöperaties en de nutsvoorzieningen maar ook de woningbouwcoöperaties gaan melden aan de gemeente wanneer er sprake is van een problematische betalingsachterstand, zodat er tijdig kan worden ingegrepen en afsluiting of huisuitzetting kan worden voorkomen.

De gemeente wordt regievoerder in de schuldhulpverlening

Het gemiddelde gezinsinkomen in Kerkrade is ten opzichte van de rest van Nederland erg laag. Het gevaar dat mensen in financiële problemen komen ligt daardoor op de loer. Het is van belang dat er wordt ingezet op schuldpreventie en dat de schulden in een zo vroeg mogelijk stadium worden aangepakt. Goede schuldhulpverlening moet laagdrempelig en dus toegankelijk worden. Uitbesteden van deze taak aan particuliere bureaus moet zoveel mogelijk tegengegaan worden.

De SP wil dat de boete op het te laat betalen van gemeentebelastingen of andere schulden aan de gemeente wordt afgeschaft.

Mensen die de lokale belastingen niet kunnen opbrengen hebben recht op ruimhartige kwijtschelding. Mensen met schulden worden beter geholpen, door een goede en toegankelijke schuldhulpverlening met één herkenbaar verwijzloket.

Alleen de daadwerkelijke kosten of schulden moeten worden terugbetaald. Iedereen met een schuld bij de gemeente, wordt uitgenodigd voor een gesprek en krijgt een regeling op maat. De SP wil dat de gemeente problematische schulden van jongeren overneemt als ze daar niet meer uitkomen, in ruil voor deelname aan een werk- of studietraject en afbetaling naar vermogen.

De SP streeft naar een senioren vriendelijke gemeente

Kerkrade is een krimpgemeente. De vergrijzing in Kerkrade is relatief hoog in vergelijking met de rest van het land. De SP wil dat Kerkrade een senioren vriendelijke gemeente wordt. De gemeente moet in nauw overleg met de KBO-afdeling Kerkrade en andere belangenverenigingen voor ouderen onderzoeken wat de behoeften van de ouderen in Kerkrade zijn.

Het motto van de SP: Elk mens doet ertoe en iedereen heeft recht heeft op goede zorg en een veilige leefomgeving betekent voor Kerkrade dat we voor ouderen extra inspanningen moeten verrichten om dit waar te maken. Voorzieningen in de wijk, zoals een pinautomaat, een postkantoor, een buurtsuper, openbaar vervoer en ontmoetingsplekken of dagactiviteitencentra zijn voor ouderen essentieel. De gemeente dient erop toe te zien dat ouderen toegang blijven houden tot deze voorzieningen.

Afschaffen Hondenbelasting.

De hondenbelasting wordt afgeschaft. De hondenbelasting brengt, zeker na aftrek van kosten en handhaving, relatief weinig op. Bovendien is hier sprake van zekere willekeur. We belasten bijvoorbeeld ook het houden van katten. Wat ons betreft wordt de hondenbelasting volledig afgeschaft.

Uitkeringenbeleid

Wij willen geen heksenjacht meer op bijstandsgerechtigden. Een vergissing is geen fraude en moet niet leiden tot een boete. In onze gemeente worden bijstandsgerechtigden niet zonder aanleiding bespioneerd, ook hun privacy wordt gerespecteerd.

Uitkeringsgerechtigden mogen hun eigen reïntegratietraject indienen. Reiskosten worden vergoed en kinderopvang voor sollicitatiegesprekken wordt mogelijk voor werkloze minima. Noodzakelijke ondersteuning wordt altijd uitgevoerd door betaalde professionals.

Een van de oorzaken dat mensen bij de voedselbank terecht komen is het ontmoedigingsbeleid van de gemeente door het aanvragen van uitkeringen te vertragen, en nauwelijks tot geen voorschotten te verstrekken waardoor mensen in financiële problemen komen.

De SP is hier fel op tegen.

De mensen die mede door het gebrek aan banen in Kerkrade aangewezen zijn op deze voorzieningen moeten met respect worden behandeld, hun aanvraag moet zo soepel mogelijk worden geregeld, hun mogelijkheden tot inzet op de arbeidsmarkt moeten worden onderzocht en waar mogelijk moeten trajecten worden ingezet tot verhoging van hun kennis en kunde. Zij moeten vervolgens zo snel mogelijk begeleid worden naar werk met tenminste het minimumloon zodat zij weer zelfstandig in hun onderhoud en het onderhoud van hun gezin kunnen voorzien. We laten niemand los en we laten niemand vallen.

MILIEU EN DUURZAAMHEID

Bij landelijke onderzoeken naar duurzaamheid (waaronder klimaatverandering) bungelt Kerkrade al jaren bijna onderaan, in 2020 plaats 322 van alle Nederlandse gemeenten. daar moet verandering in komen. Duurzaamheid is het zorgen voor evenwicht tussen mens, milieu en economie om de aarde niet uit te putten. Het voorzien in onze eigen behoeften moet dus in evenwicht zijn met dat wat de aarde aankan. Klimaatverandering is geen bedreiging voor de wereld, maar wel voor de mensheid. Ook de mensen in Kerkrade ontkomen daar niet aan. Hoogste tijd dat we duurzaamheid, ook in Kerkrade, hoge prioriteit geven.

De aandacht en vooral maatregelen op het gebied van duurzaamheid in Kerkrade moeten veel beter. We horen steeds weer prachtige verhalen van het college van B&W over de grote prestaties die Kerkrade op het gebied van duurzaamheid zou verrichten. Feitelijk beperkt het beleid zich grotendeels tot subsidies voor hernieuwbare energie (zonnepanelen). Alle overige aandachtsgebieden op het gebied van duurzaamheid krijgen geen of te weinig aandacht.

Lees hierbij ook hetgeen in het verkiezingsprogramma is geschreven over de Global Goals van Verenigde Naties, die ook van groot belang zijn voor Kerkrade.

Gemeente ondersteunt burgers die investeren in duurzaamheid.

De SP is van mening dat iedereen een bijdrage kan leveren aan het terugdringen van de CO2 uitstoot en broeikasgassen. Alleen door een verminderde uitstoot kunnen we er voor zorgen dat aarde minder opwarmt en het klimaat tot overlast en schade leidt. We willen dat iedereen mee kan doen om (betaalbare) energiebesparende maatregelen te nemen in de eigen woning en zo lagere energie- en woonlasten heeft. Dit betekent dat de gemeente burgers moet ondersteunen en hen in de gelegenheid moet stellen om zelf duurzame energie op te wekken. Ook moet de gemeente het opzetten van nieuwe woon(zorg)concepten ondersteunen, het energiezuiniger maken van huizen. Als het gaat om grootschalige energieopwekking zoals zonnenvelden en windturbines dan kan dat alleen als er voldoende draagvlak bij omwonenden is. De oprichting van lokale energiecoöperaties moet worden gestimuleerd zodat huizen of wijken in de omgeving hier gebruik van kunnen maken en hier dus ook daadwerkelijk van profiteren.

Dit doen we door de gemeentebelastingen zoals de WOZ-belasting te verlagen en leges vrij te stellen als hiermee een bijdrage wordt geleverd aan verduurzaming.

Ondersteuning Asbestsanering

Asbest is schadelijk voor de volksgezondheid. Jaarlijks sterven nog steeds 500-1200 mensen aan asbestkanker of raken ermee besmet. Daarom mogen er vanaf 1 januari 2024 geen asbestdaken meer liggen in Nederland. Voor veel mensen is het opruimen een kostbare aangelegenheid en niemand weet precies wat je nu moet doen en hoe je dit kunt betalen. Dat mag niet alleen het probleem van de eigenaar zijn. Een asbestvrije woning is niet alleen veiliger maar is ook van belang als je je woning wilt verkopen. De SP wil dat de asbest snel en veilig wordt opgeruimd en dat mensen geholpen worden bij het asbestvrij maken van woningen. Dit door het verstrekken van goedkope leningen om woningen niet alleen asbestvrij te maken maar ook energiezuiniger. Zowel gemeenten, provincie als het Rijk hebben hier een verantwoordelijkheid.

Huishoudens en MKB draaien niet op voor het klimaatbeleid.

Het huidige klimaatbeleid faalt en is onrechtvaardig. Klimaatverandering zorgt wereldwijd voor verwoeste oogsten, hittegolven, watertekorten, aardbevingen, vervuilde lucht en gezondheidsschade. De klimaatcrisis en de sociale tweedeling zijn uitwassen van hetzelfde kapitalistische denken. De rijkste één procent van de wereldbevolking stoot dubbel zoveel Co2 uit als de armste helft. Wij staan voor klimaatrechtvaardigheid. Wij laten de huishoudens en het mkb niet langer de rekening betalen. De grote vervuilers worden aangepakt.

Wateroverlast in sommige delen van Kerkrade moet eindelijk structureel worden aangepakt.

Op sommige plaatsen in Kerkrade is al tientallen jaren sprake van wateroverlast bij stevige regenbuien. We komen publicaties tegen uit 1980 en waarschijnlijk nog eerder. Inwoners zijn de dupe van soms erg hoge schade door wateroverlast. Het college van B&W wijst alle verantwoordelijkheid af en beroept zich telkens weer op overmacht omdat deze buien zich maar eens in de honderd jaar zouden voordoen. De inwoners blijven daardoor met grote schades achter die vaak niet worden vergoed. De praktijk wijst echter uit dat dit zich elke paar jaar voordoet. De vraag is dan ook of de gemeente kan blijven volhouden dat hier sprake is van overmacht en niet aansprakelijk is voor deze schade. SP Kerkrade is van mening dat de wateroverlast nu eindelijk structureel moet worden aangepakt.

Geduceerden Mij(water)schade moeten worden gecompenseerd

Bodembeweging door de voormalige mijnbouw en stijgend mijnwater vormt een risico en kan voor schade zorgen aan woningen en gebouwen. De provincie en het Rijk hebben op initiatief van de SP in kaart gebracht waar de risico's zijn en een programma opgesteld om voormalige schachten te herstellen. Ook heeft de SP ervoor gezorgd dat er een calamiteitenfonds beschikbaar is voor gevallen van schade. De SP wil dat woningen en gebouwen die schade hebben door de voormalige mijnbouw worden hersteld of dat geduceerden hiervoor een compensatie ontvangen. Woningen met schade zijn lastig verkoopbaar en alle risico's op calamiteiten dienen te worden voorkomen. De gemeente moet samen met de provincie een loket oprichten waar mensen terecht kunnen met vragen over mijn(water)schade aan hun woning.

Ook de gemeente zelf krijgt te maken met bodembeweging door voormalige mijnbouw. Oude schachten moeten worden gesaneerd en schade door zinkgaten moet worden hersteld. De kosten hiervan moet de gemeente bij het rijk verhalen en niet betalen uit de gelden die voor de inwoners zijn bedoeld.

Actieve ondersteuning in de strijd voor sluiting Tihange

De SP wil dat de onveilige kerncentrale over de grens in Tihange (België) snel wordt gesloten. Acties die sluiting dichterbij brengen moeten door de gemeente actief worden ondersteund.

WONEN

Betaalbare woningen

De kwaliteit van de huurwoningen laat te wensen over. Er is sprake van slecht onderhoud, gebrekkige isolatie en vocht en schimmelproblemen. Eén op de drie kinderen in Nederland woont in een ongezond huis. Je betaalt je scheel, maar voor wat eigenlijk?

Tegelijk komt er een klimaatcrisis aan. Maar ook hier doen politici niet wat nodig is om te zorgen voor een goede toekomst voor iedereen. Geld voor het klimaat komt vooral bij grote vervuilende bedrijven terecht. En van het klimaatgeld dat wel naar mensen gaat, komt 80 procent naar de hoogste inkomens terecht. Steeds meer huishoudens komen ondertussen in de financiële problemen door een stijgende energierekening en dure klimaatmaatregelen. Maar energie is een recht, geen luxe.

We willen alle huizen isoleren en verduurzamen, daarmee slaan we twee vliegen in één klap. Dan zorgen we voor goede huizen en betaalbare energie, voor nu én in de toekomst.

Ondanks veel leegstand is er sprake van woningnood. Er zijn onvoldoende betaalbare woningen in de sociale huursector beschikbaar in Kerkrade. De sloop en verkoop van corporatiewoningen leggen we aan banden. Verkoop van corporatiewoningen mag alleen aan de zittende huurder, mits er een terugkoopgarantie is van de corporatie. Leegstand is zonde. Daarom stimuleren we het hergebruik van panden of het wonen boven winkels. Panden die lang leeg staan moeten alsnog worden bewoond. Huisjesmelkers gaan we veel harder aanpakken. De laatste jaren zijn er veel meer betaalbare woningen gesloopt dan er nieuwe zijn gebouwd. Die trend moet stoppen, anders zal Kerkrade nog meer vergrijzen.

Ook jongeren, mensen met een laag inkomen en tweeverdieners met een gezin die vanwege de inkomensgrens 'veroordeeld' zijn tot de vrije sector kunnen moeilijk passende woonruimte vinden. De SP wil dat er veel meer betaalbare woningen komen. De gemeente moet samen met de woningcorporaties en de provincie afspraken maken om versneld woonruimte te creëren voor de laagste inkomens en tweeverdieners die net te veel verdienen om voor een sociale huurwoning in aanmerking te komen. Bij woningcorporaties moet de menselijke maat gelden. De SP is voorstander van de herinvoering van de verenigingsstructuur bij de woningcorporaties, waarbij de ledenvergadering het hoogste orgaan is. De huurders moeten meer te zeggen krijgen over het huurbeleid,

Daarnaast wil de SP dat de gemeente alle medewerking verleent zodat er fatsoenlijke woonruimte beschikbaar is voor woonurgente, zoals mensen die door scheiding, huisuitzetting of andere problemen (tijdelijk) plots zonder woonruimte komen te zitten. Om starters te helpen moet de gemeente samen met de provincie middelen beschikbaar stellen om via een startersregeling mensen in de gelegenheid te stellen een woning te kunnen kopen waar de bank onvoldoende hypotheek verstrekt.

Verlagen woonlasten

In Kerkrade hebben de inwoners ondanks dat de woningwaarde gemiddeld ongeveer 40% lager is dan de rest van Nederland wel vergelijkbare woonlasten.

Wij willen de mogelijkheden onderzoeken om de woonlasten te verlagen door deze beter te laten aansluiten bij de lage gemiddelde woningwaarde in Kerkrade en de woonlasten niet onevenredig groot op het inkomen laten drukken. De SP wil dat de gemeente afspraken maakt met de woningbouwvereniging over het beperken van huurverhogingen. Ook moet er geregeld worden dat mensen die de woonlasten van hun woning niet meer kunnen betalen, snel naar een woning met lagere woonlasten kunnen verhuizen, zodat nog meer financiële problemen kunnen worden voorkomen. De SP wil dat de rioolheffing wordt omgerekend naar draagkracht.

Om VIE te bekostigen heeft Kerkrade de OZB met 10% verhoogd. Daarmee betalen de inwoners (peil 2020) de hoogste OZB-lasten van heel Limburg en dat in een gemeente waar het gemiddelde inkomen tot de laagste van Nederland behoort.

Aangepaste woningen

Door de jarenlange bezuinigingen op de zorg wordt een grote groep mensen zoals ouderen, maar ook mensen afkomstig uit de GGZ, gedwongen zelfstandig te wonen. Dit kan vaak niet zonder mantelzorg en extra zorg. Ook voor deze categorie zijn onvoldoende woningen beschikbaar in combinatie met kwaliteitszorg in de buurt. Deze mensen zijn vaak aangewezen op een sociale huurwoning, waardoor het tekort in de sociale huursector nog groter wordt. De SP wil dat mensen die afhankelijk zijn van zorg in hun eigen dorp of stad kunnen blijven wonen. Daarom zijn voldoende (aangepaste) woningen nodig voor mensen die afhankelijk zijn van zorg zoals ouderen en mensen die aangewezen zijn op gespecialiseerde hulp vanwege een beperking of handicap. De SP wil dat er voldoende woonruimte komt voor mensen die niet meer bij zorginstellingen terecht kunnen en vaak gedwongen zelfstandig moeten gaan wonen met woonbegeleiding (psychiatrie en verslavingszorg).

Inspraak inwoners

Ook bij het wonen moeten inwoners meer inspraak krijgen. Enerzijds bij sloop en nieuwbouw van woningen, maar ook bij het opstellen van bestemmingsplannen. Deze burgerparticipatie wordt uitgebreid in de omgevingswet en moet ook vorm krijgen bij de het opstellen en uitvoeren van gemeentelijk beleid.

Bijlage: Global Goals

Ons verkiezingsprogramma is onder andere gebaseerd op de Global Goals van de Verenigde Naties. Veel zaken zijn al uitgewerkt in het voorgaande deel. Ter wille van de helderheid nemen we hier alle doelstellingen voor de Global Goals op. Wij ondersteunen deze punten en we willen ons de komende jaren inzetten om deze doelstellingen ook zoveel als mogelijk in Kerkrade te realiseren.

Global Goals for Sustainable Development

De Global Goals zijn in 2015 aangenomen door de VN als wereldwijde, gemeenschappelijke doelen voor duurzame ontwikkeling. Alle lidstaten hebben zich eraan gecommitteerd. De uitvoering vindt plaats op lokaal niveau; gemeenten zijn onmisbaar om het waar te maken. Dat kan een extra motivatie zijn voor concrete maatregelen, afgestemd op lokale behoeften en mogelijkheden.

Doelstelling 1. Beëindig armoede overal en in al haar vormen

1.1. Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd, die met minder dan \$ 1,25 per dag moeten rondkomen.

1.2. Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen.

1.3. Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale minima, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad van realiseren bij de armen en de kwetsbaren.

1.4. Er tegen 2030 voor zorgen dat alle mannen en vrouwen, in het bijzonder de armen en de kwetsbaren, gelijke rechten hebben op economische middelen, alsook toegang tot basisdiensten, eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, nalatenschap, natuurlijke hulpbronnen, gepaste nieuwe technologie en financiële diensten, met inbegrip van microfinanciering.

1.5. Tegen 2030 de weerbaarheid opbouwen van de armen en van zij die zich in kwetsbare situaties bevinden en hun blootstelling aan en kwetsbaarheid voor met klimaat gerelateerde extreme gebeurtenissen en andere economische, sociale en ecologische schokken en rampen beperken.

1.a. Zorgen voor een aanzienlijke mobilisatie van middelen afkomstig uit verschillende bronnen, ook via versterkte ontwikkelingssamenwerking, om adequate en voorspelbare middelen te voorzien voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, om programma's en beleidslijnen te implementeren die een einde moeten maken aan armoede in al haar vormen.

1.b. Solide beleidskaders creëren op regionaal, nationaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede.

Doelstelling 2. Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw

2.1. Tegen 2030 een einde maken aan honger en voor iedereen, in het bijzonder de armen en de mensen die leven in kwetsbare situaties, met inbegrip van kinderen, toegang garanderen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en dit het hele jaar lang.

2.2. Tegen 2030 een einde maken aan alle vormen van ondervoeding, waarbij ook tegen 2025 voldaan moet kunnen worden aan de internationaal overeengekomen doelstellingen met betrekking tot groeiachterstand en ondergewicht bij kinderen onder de 5 jaar. Eveneens moet tegemoetkomen worden aan de voedingsbehoeften van adolescenten meisjes, zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en oudere personen.

2.3. Tegen 2030 de landbouwproductiviteit en de inkomens verdubbelen voor kleinschalige voedselproducenten, in het bijzonder vrouwen, inheemse bevolkingen, familieboeren, veefokkers en vissers, onder meer door een veilige en gelijke toegang tot land, andere productieve hulpbronnen en bijdrages, kennis, financiële diensten, markten en opportuniteiten die toegevoegde waarde bieden en ook buiten de landbouw tewerkstelling genereren.

2.4. Tegen 2030 duurzame voedselproductiesystemen garanderen en veerkrachtige landbouwpraktijken implementeren die de productiviteit en de productie kunnen verhogen, die helpen bij het in stand houden van ecosystemen, die de aanpassingscapaciteit verhogen in de strijd tegen klimaatverandering, extreme weersomstandigheden, droogte, overstromingen en andere rampen en die op een progressieve manier de kwaliteit van het land en de bodem verbeteren.

2.5. Tegen 2020 de genetische diversiteit in stand houden van zaden, cultuurgewassen en gefokte en gedomesticeerde dieren en hun in het wild levende verwanten, ook aan de hand van zaad- en plantenbanken die op een degelijke manier beheerd en gediversifieerd worden op nationaal, regionaal en internationaal niveau; en de toegang bevorderen tot het eerlijk en billijk delen van voordelen afkomstig van het gebruik van genetische hulpbronnen en daaraan gekoppelde traditionele kennis, zoals internationaal overeengekomen.

2.a. Verhogen van de investeringen, door versterkte internationale samenwerking, in landelijke infrastructuur, landbouwkundig onderzoek en uitgebreide diensten, technologische ontwikkeling en genetische databanken voor planten en vee om de landbouwkundige productiecapaciteit in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, te versterken.

2.b. Corrigeren en voorkomen van handelsbeperkingen en scheefgegroeide situaties op de wereldlandbouwmarkten, door onder andere tegelijk alle vormen van landbouwexportsubsidies en alle exportmaatregelen met een gelijkaardig effect af te schaffen, in overeenstemming met het mandaat van de Ontwikkelingsronde in Doha.

2.c. Maatregelen aannemen die de correcte werking moeten garanderen van de voedselgrondstoffenmarkten en hun afgeleiden en een snelle toegang tot marktinformatie bevorderen, met inbegrip van informatie over voedselreserves, om de extreme volatiliteit van de voedselprijzen te helpen beperken.

Doelstelling 3. Gezondheidszorg voor iedereen

3.1 Tegen 2030 de globale moedersterfte terugdringen tot minder dan 70 per 100.000 levendgeborenen.

3.2. Tegen 2030 een einde maken aan vermijdbare overlijdens van pasgeborenen en kinderen onder de 5 jaar, waarbij alle landen er moeten naar streven om het sterftcijfer van baby's minstens tot 12 per 1000 levendgeborenen te beperken alsook het sterftcijfer van kinderen jonger dan 5 jaar eveneens in te perken tot maximum 25 per 1000 levendgeborenen.

3.3. Tegen 2030 een einde maken aan epidemieën zoals aids, tuberculose, malaria en verwaarloosde tropische ziekten, alsook hepatitis, door water overgebrachte ziekten en andere overdraagbare ziekten bestrijden.

3.4. Tegen 2030 de vroegtijdige kindersterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen.

3.5. De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.

3.6. Tegen 2020 het aantal doden en gewonden in het verkeer wereldwijd halveren.

3.7. Tegen 2030 universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorgdiensten garanderen, met inbegrip van diensten voor gezinsplanning, informatie en opvoeding, en voor de integratie van reproductieve gezondheid in nationale strategieën en programma's.

3.8. Zorgen voor een universele ziekteverzekering, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen.

3.9. Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aantal sterfgevallen en ziekten verminderen als gevolg van gevaarlijke chemicaliën en de vervuiling en besmetting van lucht, water en bodem.

3.a. Waar nodig de implementatie van de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie over tabakscontrole versterken.

3.b. Het onderzoek en de ontwikkeling ondersteunen van vaccins en geneesmiddelen voor overdraagbare en niet-overdraagbare ziektes die in hoofdzaak ontwikkelingslanden treffen, toegang verschaffen tot betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins, volgens de richtlijnen van de Verklaring van Doha aangaande het TRIPS-akkoord en Volksgezondheid. De Verklaring bevestigt het recht van ontwikkelingslanden om ten volle gebruik te maken van de bepalingen van de Overeenkomst aangaande de Handelsaspecten van de Intellectuele Eigendom (TRAIIPR) die ruimte laat voor de bescherming van de volksgezondheid; en, in het bijzonder, het verschaffen van toegang tot geneesmiddelen voor iedereen.

3.c. De financiering van de gezondheidszorg aanzienlijk opvoeren, net als de aanwerving, de ontwikkeling, de opleiding en het lange tijd in dienst houden van gezondheidswerkers in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten.

3.d. De capaciteit van alle landen versterken, in het bijzonder die van de ontwikkelingslanden, met betrekking tot systemen voor vroegtijdige waarschuwing, risicovermindering en het beheer van nationale en globale gezondheidsrisico's.

Doelstelling 4. Verzeker gelijke toegang tot kwalitatief onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen

4.1. Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten.

4.2. Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens in hun vroege kindertijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs.

4.3. Tegen 2030 gelijke toegang garanderen voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwalitatief technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit.

4.4. Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven.

4.5. Tegen 2030 genderongelijkheid wegwerken in het onderwijs en zorgen voor gelijke toegang tot alle niveaus inzake onderwijs en beroepsopleiding voor de kwetsbaren, met inbegrip van mensen met een handicap, inheemse bevolkingen en kinderen in kwetsbare situaties.

4.6. Er tegen 2030 voor zorgen dat alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen, geletterd en rekenvaardig zijn.

4.7. Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling.

4.a. Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.

4.b. Tegen 2020 het aantal studiebeurzen wereldwijd en substantieel verhogen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en de Afrikaanse landen, voor toegang tot het hoger onderwijs, met inbegrip van beroepsopleiding en programma's omtrent informatie en communicatietechnologie, techniek, ingenieurswezen en wetenschappen, in ontwikkelde landen en andere ontwikkelingslanden.

4.c. Tegen 2030 op aanzienlijk de toevloed verhogen van gekwalificeerde leraren, ook via internationale samenwerking voor lerarenopleidingen in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten.

Doelstelling 5. Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes

5.1. Overal een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes.

5.2. Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes in de openbare en de privésfeer uitroeien, ook inzake vrouwenhandel en seksuele en andere soorten uitbuiting.

5.3. Uit de wereld helpen van alle schadelijke praktijken, zoals kind-, vroege en gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking.

5.4. Erkennen en naar waarde schatten van onbetaalde zorg en thuiswerk door het voorzien van openbare diensten, infrastructuur en een sociaal beschermingsbeleid en door de bevordering van gedeelde verantwoordelijkheden binnen het gezin en de familie, zoals dat nationaal van toepassing is.

5.5. Verzekeren van de volledige en doeltreffende deelname van vrouwen en voor gelijke kansen inzake leiderschap op alle niveaus van de besluitvorming in het politieke, economische en openbare leven.

5.6. Verzekeren van universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en reproductieve rechten zoals overeengekomen in het kader van het Actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en het Peking-Actieplatform en de slotdocumenten van hun desbetreffende conferenties.

5.a. Hervormingen doorvoeren waarbij vrouwen gelijke rechten krijgen op economische middelen, naast toegang tot eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, financiële diensten, erfenissen en natuurlijke hulpbronnen, in overeenstemming met nationaal recht.

5.b. Het gebruik doen toenemen van innovatieve technologie, in het bijzonder de informatie- en communicatietechnologie, om te komen tot een grotere zelfredzaamheid van vrouwen.

5.c. Een gezond beleid en afdwingbare wetgeving goedkeuren en versterken voor de bevordering van gendergelijkheid en de zelfredzaamheid van alle vrouwen en meisjes op alle niveaus.

Doelstelling 6. Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en afvalverwerking voor iedereen

6.1. Tegen 2030 komen tot een universele en gelijke toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen.

6.2. Tegen 2030 komen tot toegang tot gepaste en degelijke sanitaire voorzieningen en hygiëne voor iedereen en een einde maken aan openbare ontlasting, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de behoeften van vrouwen en meisjes en mensen in kwetsbare situaties.

6.3. Tegen 2030 de waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken, de lozing van gevaarlijke chemicaliën en materialen een halt toe te roepen en de uitstoot ervan tot een minimum te beperken waarbij ook het aandeel van onbehandeld afvalwater wordt gehalveerd en recyclage en veilige hergebruik wereldwijd aanzienlijk worden verhoogd.

6.4. Tegen 2030 in aanzienlijke mate de efficiëntie van het watergebruik verhogen in alle sectoren en het duurzaam winnen en verschaffen van zoetwater garanderen om een antwoord te bieden op de waterschaarste en om het aantal mensen dat last heeft met waterschaarste aanzienlijk te verminderen.

6.5. Tegen 2030 het geïntegreerde beheer van de waterhulpbronnen implementeren op alle niveaus, ook via gerichte grensoverschrijdende samenwerking

6.6. Tegen 2020 de op water gebaseerde ecosystemen beschermen en herstellen, met inbegrip van bergen, bossen, moerassen, rivieren, grondwaterlagen en meren.

6.a. Tegen 2030 de internationale samenwerking en de capaciteitsopbouwende ondersteuning uitbreiden voor de ontwikkelingslanden voor activiteiten die betrekking hebben op water en sanitaire voorzieningen en programma's, met inbegrip van technologieën voor waterwinning, ontzilting, waterefficiëntie, afvalwaterzuivering, recyclage en hergebruik.

6.b. De deelname versterken en ondersteunen van plaatselijke gemeenschappen bij de verbetering van het waterbeheer en van de sanitaire voorzieningen.

Doelstelling 7. Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen

7.1. Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen.

7.2. Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.

7.3. Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen.

7.a. Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstofttechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.

7.b. Tegen 2030 de infrastructuur uitbreiden en de technologie upgraden om moderne en duurzame energiediensten te kunnen aanbieden aan alle ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun respectievelijke steunprogramma's.

Doelstelling 8. Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen

8.1. De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden en, in het bijzonder, minstens 7% aangroei van het bruto binnenlands product per jaar in de minst ontwikkelde landen.

8.2. Tot meer economische productiviteit komen door diversificatie, technologische modernisatie en innovatie, ook door de klemtoon te leggen op sectoren met hoge toegevoegde waarde en arbeidsintensieve sectoren.

8.3. Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten.

8.4. Tegen 2030 geleidelijk aan de wereldwijde efficiëntie, productie en consumptie van hulpbronnen verbeteren en streven naar de ontkoppeling van economische groei en achteruitgang van het milieu, volgens het 10-jarig Programmakader voor Duurzame Consumptie en Productie, waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen.

8.5. Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.

8.6. Tegen 2020 het aandeel aanzienlijk terugschroeven van jongeren die niet aan het werk zijn, geen onderwijs volgen en niet met een opleiding bezig zijn.

8.7 Onmiddellijke en effectieve maatregelen nemen om gedwongen arbeid uit de wereld te helpen, een einde te maken aan moderne slavernij en mensensmokkel en het verbod op en de afschaffing van de ergste vormen van kinderarbeid veiligstellen, met inbegrip van het rekruteren en inzetten van kindsoldaten, en tegen 2025 een einde stellen aan kinderarbeid in al haar vormen

8.8. De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in preciaire werkomstandigheden bevinden.

8.9. Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van duurzaam toerisme dat banen creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert.

8.10. Versterken van de mogelijkheden van de plaatselijke financiële instellingen om toegang tot het bankwezen, de verzekeringen en financiële diensten voor allen aan te moedigen.

8.a. Verhogen van de Aid for Trade voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, ook via het verbeterde geïntegreerde kader voor handelsgerelateerde bijstand aan de minst ontwikkelde landen.

8.b. Tegen 2020 een globale strategie voor jongerentewerksstelling ontwikkelen en die operationeel maken en het Global Jobs Pact van de Internationale Arbeidsorganisatie implementeren.

Doelstelling 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie

9.1. Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met nadruk op een betaalbare en billijke toegang hiertoe voor iedereen.

9.2. Bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisering en, tegen 2030, het aandeel in de werkgelegenheid en het bruto binnenlands product van de industrie aanzienlijk doen toenemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, en dat aandeel verdubbelen in de minst ontwikkelde landen.

9.3. De toegang vergroten van kleinschalige industriële en andere ondernemingen, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden, tot financiële diensten, inclusief betaalbare kredietverlening, alsook hun integratie in waardeketens en markten.

9.4. Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om ze duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectievelijke mogelijkheden.

9.5. Verbeteren van het wetenschappelijk onderzoek, moderniseren van de technologische capaciteiten van industrieën in alle landen, in het bijzonder in ontwikkelingslanden, waarbij ook tegen 2030 innovatie wordt aangemoedigd en het aantal onderzoeks- en ontwikkelingswerkers per miljoen inwoners aanzienlijk wordt verhoogd en waarbij ook meer wordt uitgegeven aan publiek en privaat onderzoek en ontwikkeling.

9.a. De duurzame en veerkrachtige ontwikkeling van infrastructuur mogelijk maken in ontwikkelingslanden aan de hand van extra financiële, technologische en technische steun aan Afrikaanse landen, de minst ontwikkelde landen, de door land ingesloten ontwikkelingslanden en de kleine eilandstaten.

9.b. Ondersteunen van de binnenlandse technologische ontwikkeling, onderzoek en innovatie in ontwikkelingslanden, ook door een gunstig beleidsklimaat te garanderen voor, onder andere, industriële diversificatie en waarden toevoeging aan handelsproducten.

9.c. In aanzienlijke mate de toegang verhogen tot informatie- en communicatietechnologie en streven naar het verschaffen van universele en betaalbare toegang tot internet in de minst ontwikkelde landen tegen 2020.

Doelstelling 10. Dring ongelijkheid in en tussen landen terug

10.1. Tegen 2030 geleidelijk tot een inkomenstoename van de onderste 40% van de bevolking komen in een tempo dat hoger ligt dan het nationale gemiddelde, en die toename ook in stand houden.

10.2. Tegen 2030 de sociale, economische en politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status.

10.3. Gelijke kansen verzekeren en ongelijkheden wegwerken, ook door het afvoeren van discriminerende wetten, beleidslijnen en praktijken en door het bevorderen van de geschikte wetgeving, beleidslijnen en acties in dit opzicht.

10.4. Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming.

10.5. De regulering en monitoring verbeteren van de globale financiële markten en instellingen en de implementatie versterken van dergelijke reguleringen.

10.6. Een verbeterde vertegenwoordiging verzekeren en een beter gehoor geven aan de ontwikkelingslanden bij de besluitvorming in mondiale, internationale economische en financiële instellingen om te komen tot meer doeltreffende, geloofwaardige, verantwoordelijke en legitieme instellingen.

10.7. Een ordelijke, veilige, regelmatige en verantwoordelijke migratie en mobiliteit mogelijk maken, ook via de implementatie van geplande en degelijk beheerde migratiebeleidslijnen.

10.a. Het beginsel implementeren van speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de overeenkomsten van de Wereldhandelsorganisatie.

10.b. Officiële ontwikkelingsbijstand en financiële stromen aanmoedigen, met inbegrip van directe buitenlandse investeringen, voor staten waar de behoefte het grootst is, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, de Afrikaanse landen, de kleine eilandstaten en de door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun nationale plannen en programma's.

10.c Tegen 2030 de transactiekosten van overschrijvingen van migranten reduceren tot minder dan 3% en transfer vanuit landen met kosten hoger dan 5% elimineren.

Doelstelling 11. Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam

11.1. Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten en sloppenwijken verbeteren.

11.2. Tegen 2030 toegang voorzien tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, waarbij de verkeersveiligheid verbeterd wordt, met name door het openbaar vervoer uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met een handicap en ouderen.

11.3. Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen.

11.4. De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen.

11.5. Tegen 2030 het aantal doden en getroffen en aanzienlijk verminderen en in aanzienlijke mate de rechtstreekse economische impact op het bruto binnenlands product terugschroeven dat veroorzaakt wordt door rampen, met inbegrip van rampen die met water verband houden, waarbij de klemtoon ligt op het beschermen van de armen en van mensen in kwetsbare situaties.

11.6. Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.

11.7. Tegen 2030 universele toegang voorzien tot veilige, inclusieve en toegankelijke, groene en openbare ruimtes, in het bijzonder voor vrouwen, kinderen, ouderen en personen met een handicap.

11.a. Positieve economische, sociale en ecologische verbanden ondersteunen tussen stedelijke, voorstedelijke en landelijke gebieden door de nationale en regionale ontwikkelingsplanning te versterken.

11.b. Tegen 2020 het aantal steden en menselijke nederzettingen aanzienlijk verhogen die geïntegreerde beleidslijnen en plannen goedkeuren en implementeren inzake inclusie, doeltreffendheid van hulpbronnengebruik, mitigatie en adaptatie aan klimaatverandering, weerbaarheid tegen rampen, en in overeenstemming met het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015-2030 een holistisch rampriscobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus.

11.c. De minst ontwikkelde landen steunen, ook via financiële en technische bijstand, in het opbouwen van duurzame en veerkrachtige gebouwen waarbij gebruik wordt gemaakt van lokale materialen.

Doelstelling 12. Verzekeren duurzame consumptie- en productiepatronen

12.1. Het 10-jarig Programmakader inzake Duurzame Consumptie- en Productiepatronen implementeren, waarbij alle landen actie ondernemen, en waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen, rekening houdend met de ontwikkeling en de mogelijkheden van de ontwikkelingslanden.

12.2. Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren.

12.3. Tegen 2030 de voedselverspilling in winkels en bij consumenten per capita halveren en voedselverlies reduceren in de productie- en bevoorradingsketens, met inbegrip van verliezen na de oogst.

12.4. Tegen 2020 komen tot een vanuit milieuvriendelijk beheer van chemicaliën en van alle afval gedurende hun hele levenscyclus, in overeenstemming met afgesproken nationale kaderovereenkomsten, en de uitstoot aanzienlijk beperken in lucht, water en bodem om hun negatieve invloeden op de menselijke gezondheid en het milieu zoveel mogelijk te beperken.

12.5. Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.

12.6. Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus.

12.7. Duurzame praktijken bij overheidsopdrachten bevorderen in overeenstemming met nationale beleidslijnen en prioriteiten.

12.8. Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevante informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.

12.a. Ondersteunen van ontwikkelingslanden ter versterking van hun wetenschappelijke en technologische mogelijkheden om de richting uit te gaan van meer duurzame consumptie- en productiepatronen.

12.b. Ontwikkelen en implementeren van instrumenten om de impact te monitoren van duurzame ontwikkeling op duurzaam toerisme dat werkgelegenheid creëert en de plaatselijke cultuur en producten promoot.

12.c Inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen die afvalproducerende consumptie aanmoedigen rationaliseren, door storende marktvloeden uit de wereld te helpen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, ook door het belastingsysteem te herstructureren en deze schadelijke subsidies te laten **verdwijnen, waarbij** rekening wordt gehouden met de specifieke noden en omstandigheden in de ontwikkelingslanden en waarbij de mogelijke negatieve invloeden worden geminimaliseerd op hun ontwikkeling op een manier die de armen en de getroffen gemeenschappen beschermt

Doelstelling 13. Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden

13.1. De veerkracht en het aanpassingsvermogen versterken van met klimaat in verband te brengen gevaren en natuurrampen in alle landen.

13.2. Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.

13.3. De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.

13.a. De verbintenis uitvoeren die door de ontwikkelde landen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering genomen werd omtrent de doelstelling om tegen 2020 gezamenlijk jaarlijks \$ 100 miljard bijeen te brengen uit allerlei bronnen, om tegemoet te komen aan de behoeften van de ontwikkelingslanden in de context van aanzienlijke mitigatieacties en van transparantie inzake implementatie, en om door deze kapitalisatie het Groene Klimaatfonds zo snel mogelijk volledig operationeel te maken.

13.b. Mechanismen promoten om de capaciteit te vergroten in het kader van doeltreffende aan klimaatverandering gekoppelde planning en beheer in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten, waarbij ook wordt gefocust op vrouwen, jongeren en lokale en gemarginaliseerde gemeenschappen.

Doelstelling 14. Behoud en duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen

14.1 Tegen 2025 de vervuiling van de zee voorkomen en in aanzienlijke mate verminderen, in het bijzonder als gevolg van activiteiten op het land, met inbegrip van vervuiling door rondrijvend afval en voedingsstoffen.

14.2. Tegen 2020 op een duurzame manier zee- en kustecosystemen beheren en beschermen om aanzienlijke negatieve gevolgen te vermijden, ook door het versterken van hun veerkracht, en actie ondernemen om deze te herstellen en om te komen tot gezonde en productieve oceanen.

14.3. De impact van de verzuring van de oceanen minimaliseren en aanpakken, ook via verhoogde wetenschappelijke samenwerking op alle niveaus.

14.4. Tegen 2020 op een doeltreffende manier de visvangst reguleren en een einde maken aan overbevissing, aan illegale, niet-aangegeven en ongereguleerde visserij en aan destructieve visserijpraktijken, en op wetenschap gebaseerde beheerplannen implementeren, om de visvoorraden zo snel mogelijk te herstellen, op zijn minst tot op niveaus die een maximale duurzame opbrengst kunnen garanderen zoals bepaald door hun biologische kenmerken.

14.5. Tegen 2020 minstens 10% van de kust- en zeegebieden behouden, in overeenstemming met het nationale en internationale recht en gebaseerd op de beste beschikbare wetenschappelijke informatie.

14.6. Tegen 2020 bepaalde vormen van visserijsubsidies afschaffen die bijdragen tot overcapaciteit en overbevissing, een eind maken aan subsidies die bijdragen tot illegale, niet-aangegeven en ongereguleerde visserij en geen nieuwe vergelijkbare subsidies invoeren, erkennen dat een passende en doeltreffende speciale en gedifferentieerde behandeling van de ontwikkelingslanden en van de minst ontwikkelde landen integraal deel zou moeten uitmaken van de onderhandelingen inzake visserijsubsidies van de Wereldhandelsorganisatie.

14.7. Tegen 2030 de economische voordelen vergroten voor kleine eilandstaten en voor de minst ontwikkelde landen van het duurzaam gebruik van mariene rijkdommen, ook via het duurzaam beheer van visserij, aquacultuur en toerisme.

14.a. De wetenschappelijke kennis vergroten, onderzoekscapaciteit ontwikkelen en mariene technologie overdragen, waarbij rekening wordt gehouden met de criteria en richtlijnen van de Intergouvernementele Oceanografische Commissie inzake de overdracht van mariene technologie, om de gezondheid van de oceaan te verbeteren en de bijdrage te verruimen van de mariene biodiversiteit tot de ontwikkeling van ontwikkelingslanden, in het bijzonder kleine eilandstaten en de minst ontwikkelde landen.

14.b. Toegang verschaffen aan kleinschalige ambachtelijke vissers tot mariene hulpbronnen en markten.

14.c. Het behoud en het duurzaam gebruik van oceanen en hulpbronnen versterken door het implementeren van internationaal recht zoals dat wordt weerspiegeld in het VN-Zeerechtverdrag, dat een wettelijk kader voorziet voor het behoud en het duurzaam gebruik van oceanen en hun hulpbronnen, zoals ook wordt vermeld in paragraaf 158 van "De toekomst die wij willen"

Doelstelling 15. Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe

15.1. Tegen 2020 het behoud, herstel en het duurzaam gebruik van ecosystemen op land en inlandse zoetwaterecosystemen en hun nut waarborgen, in het bijzonder bossen, moeraslanden, bergen en droge gebieden, in lijn met de verplichtingen van de internationale overeenkomsten.

15.2. Tegen 2020 de implementatie bevorderen van het duurzaam beheer van alle soorten bossen, de ontbossing een halt toeroepen, verloederde bossen herstellen en op duurzame manier bebossing en herbebossing mondiaal opvoeren.

15.3. Tegen 2030 de woestijnvorming tegengaan, aangetast land en gedegradeerde bodem herstellen, ook land dat wordt aangetast door woestijnvorming, droogte en overstromingen, en streven naar een wereld die qua landdegradatie neutraal is.

15.4. Tegen 2030 het behoud garanderen van de ecosystemen in de bergen, met inbegrip van hun biodiversiteit, om hun vermogen te versterken voordelen te genereren die essentieel zijn voor duurzame ontwikkeling.

15.5. Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.

15.6. Bevorderen van het eerlijk en billijk verdelen van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische hulpbronnen en bevorderen van gepaste toegang tot dergelijke hulpbronnen, zoals internationaal overeengekomen.

15.7. Dringend actie ondernemen om een einde te maken aan stroperij en de handel in beschermde planten- en diersoorten en zowel de vraag naar als het aanbod van illegale producten afkomstig van deze planten- en diersoorten aan te pakken.

15.8. Tegen 2020 maatregelen invoeren om de invoering van invasieve uitheemse soorten in land- en waterecosystemen te beperken en hun impact op aanzienlijke wijze te beperken, en de prioritaire soorten controleren of uitroeien.

15.9. Tegen 2020 ecosysteem- en biodiversiteitswaarden integreren in nationale en plaatselijke planning, ontwikkelingsprocessen, strategieën en plannen inzake armoedebestrijding.

15.a. Financiële hulpbronnen mobiliseren en aanzienlijk verhogen vanuit allerlei bronnen om de biodiversiteit en de ecosystemen te vrijwaren en op duurzame wijze te gebruiken.

15.b Aanzienlijke middelen mobiliseren vanuit allerlei bronnen en op alle niveaus om duurzaam bosbeheer te financieren en gepaste stimuli te verschaffen aan ontwikkelingslanden om een dergelijk beheer te organiseren, ook voor behoud en herbebossing

15.c De wereldwijde inspanningen ter bestrijding van stroperij en illegale handel in beschermde diersoorten opvoeren, ook door verhoging van de capaciteit van plaatselijke gemeenschappen in hun streven naar kansen inzake een duurzaam bestaan

Doelstelling 16. Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen

16.1. Alle vormen van geweld en de daaraan gekoppelde sterftcijfers wereldwijd aanzienlijk terugschroeven.

16.2. Een einde maken aan het misbruik, de exploitatie, de handel en van alle vormen van geweld tegen en het martelen van kinderen

16.3. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.

16.4. Tegen 2030 ongewettigde financiële en wapenstromen aanzienlijk indijken, het herstel en de teruggave van gestolen goederen versterken en alle vormen van georganiseerde misdaad bestrijden.

16.5. Op duurzame wijze een eind maken aan corruptie en omkoperij in al hun vormen.

16.6. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

16.7. Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen.

16.8. Verruimen en versterken van de participatie van de ontwikkelingslanden in de instellingen van mondiaal bestuur.

16.9. Tegen 2030 een wettelijke identiteit voorzien voor iedereen, met inbegrip van geboorteregistratie.

16.10. Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.

16.a. Versterken van de relevante nationale instellingen, ook via internationale samenwerking, voor het opbouwen van capaciteit op alle niveaus, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden, om geweld te voorkomen en terrorisme en misdaad te bestrijden.

16.b. Bevorderen en afdwingen van niet-discriminerende wetten en beleidslijnen voor duurzame ontwikkeling.

Doelstelling 17. Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling

17.1. Versterken van de binnenlandse middelenmobilisatie (DRM), ook via internationale steun aan ontwikkelingslanden, om de binnenlandse capaciteit te verbeteren voor het innen van belastingen en andere inkomsten.

17.2. Ontwikkelde landen dienen ten volle hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp te implementeren, waaronder ook de verbintenis van vele ontwikkelde landen om 0,7% van het bruto nationaal inkomen te besteden aan officiële ontwikkelingshulp voor ontwikkelingslanden (ODA/GNI) en 0,15% tot 0,20% ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen; ODA-donoren worden aangemoedigd om voor zichzelf een doelstelling te bepalen om minstens 0,2% van de ODA te besteden aan de minst ontwikkelde landen.

17.3. Bijkomende financiële middelen voor ontwikkelingslanden mobiliseren vanuit verschillende bronnen.

17.4. Ontwikkelingslanden bijstaan in hun streven naar schuldhoudbaarheid op lange termijn via gecoördineerde beleidslijnen waarbij aandacht wordt besteed aan het aanmoedigen van de schuldfinanciering, de schuldverlichting en de schuldherstructurering, indien van toepassing, en de externe schuld aanpakken van arme landen met een grote schuldenlast om hun schulden crisis in te perken.

17.5. Regelingen goedkeuren en uitvoeren die investeringen in de minst ontwikkelde landen moeten bevorderen.

17.6. Versterken van de Noord-Zuid-, de Zuid-Zuid- en de regionale en internationale trilaterale samenwerking inzake wetenschap, technologie en innovatie en vergemakkelijken van de toegang daartoe; en het delen van kennis uitbreiden volgens voorwaarden die wederzijds worden bepaald, ook via de verbeterde coördinatie tussen bestaande mechanismen, in het bijzonder op het niveau van de Verenigde Naties, en via een mondiaal mechanisme voor de facilitering van technologie.

17.7. De ontwikkeling, overdracht, verspreiding en verdeling van ecologische technologieën aan ontwikkelingslanden volgens gunstige voorwaarden, ook inzake gunstige en preferentiële bepalingen, zoals wederzijds overeengekomen.

17.8. De technologiebank en het mechanisme voor het opbouwen van wetenschappelijke, technologische en innoverende capaciteit voor de minst ontwikkelde landen volledig operationeel maken tegen 2017 en het gebruik opdrijven van de technologie die dit mogelijk moet maken, in het bijzonder de informatie- en communicatietechnologie.

17.9. De internationale steun verhogen voor het implementeren van doeltreffende en doelgerichte capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden ter ondersteuning van nationale plannen die erop gericht zijn om alle Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te implementeren, ook via de Noord-Zuid-, Zuid-Zuid- en trilaterale samenwerking.

17.10. Een universeel, op regels gebaseerd, open, niet-discriminerend en billijk multilateraal handelssysteem bevorderen onder de Wereldhandelsorganisatie, ook via het volbrengen van de onderhandelingen onder de Ontwikkelingsagenda van Doha van deze organisatie.

17.11. De export van ontwikkelingslanden aanzienlijk doen toenemen, in het bijzonder met de bedoeling om het aandeel van de minst ontwikkelde landen in de mondiale export tegen 2020 te verdubbelen.

17.12. Tijdig de implementatie realiseren van belasting- en quotavrije markttoegang op blijvende wijze voor alle minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de beslissingen van de Wereldhandelsorganisatie, ook door ervoor te zorgen dat de voorkeursregels die van oorsprong van toepassing zijn op import van de minst ontwikkelde landen, transparant en eenvoudig zijn, en bijdragen tot het vergemakkelijken van markttoegang.

17.13. De globale macro-economische stabiliteit versterken, ook via beleidscoördinatie en beleidscoherentie.

17.14. Beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling versterken.

17.15. De beleidsruimte en het leiderschap van elke land respecteren om beleidslijnen uit te werken en om duurzame ontwikkeling te implementeren om een einde te maken aan armoede.

17.16. Het Globaal Partnerschap voor duurzame ontwikkeling versterken, aangevuld door partnerschappen met meerdere belanghebbenden (multi-stakeholderpartnerschappen) en kennis, expertise, technologie en financiële hulpmiddelen mobiliseren en delen met het oog op het bereiken van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in alle landen, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden.

17.17. Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.

17.18. Tegen 2020 de steun voor capaciteitsopbouw verhogen aan ontwikkelingslanden, inclusief de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten, om de beschikbaarheid van hoogwaardige, actuele en betrouwbare gegevens opgedeeld naar inkomen, gender, leeftijd, ras, etnische afkomst, migratiestatus, handicap, geografische locatie en andere kenmerken relevant in een nationale context, aanzienlijk op te drijven.

17.19. Tegen 2030 voortbouwen op bestaande initiatieven om metingen te ontwikkelen met betrekking tot de vooruitgang van duurzame ontwikkeling die kunnen dienen als aanvulling op het bruto binnenlands product, en de statistische capaciteitsopbouw ondersteunen in ontwikkelingslanden.